PRESUDA PRVOSTUPANJSKOG SUDA (peto prošireno vijeće)

23. studenoga 2006.(*)

„Državne potpore – Potpora odobrena belgijskoj grupi Beaulieu – Otpis duga"

U predmetu T-217/02,

Ter Lembeek International NV, sa sjedištem u Wielsbekeju (Belgija), koji zastupaju J.-P. Vande Maele, F. Wijckmans i F. Tuytschaever, odvjetnici,

tužitelj,

protiv

Komisije Europskih zajednica, koju zastupaju G. Rozet i H. van Vliet, u svojstvu agenata,

tuženik,

povodom zahtjeva za poništenje članaka 1. i 2. Odluke Komisije 2002/825/EZ od 24. travnja 2002. o državnoj potpori koju je provela Belgija u korist grupe Beaulieu (Ter Lembeek International) (SL L 296, str. 60.),

PRVOSTUPANJSKI SUD
EUROPSKIH ZAJEDNICA (peto prošireno vijeće),

u sastavu: M. Vilaras, predsjednik, M. E. Martins Ribeiro, sutkinja, F. Dehousse, D. Šváby, suci, i K. Jürimäe, sutkinja,

tajnik: J. Plingers, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 21. veljače 2006.,

donosi sljedeću

Presudu

Pravni okvir

Propisi Zajednice

1 Članak 87. stavak 1. UEZ-a glasi kako slijedi:

RADNI PRIJEVOD

„Osim ako je Ugovorom drukčije predviđeno, svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku koja narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojiva je s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama." [neslužbeni prijevod]

2 Članak 88. UEZ-a glasi kako slijedi:

„1. Komisija u suradnji s državama članicama neprestano nadzire sve sustave potpora koji postoje u tim državama. Komisija im predlaže sve odgovarajuće mjere koje su potrebne za postupni razvoj ili funkcioniranje zajedničkog tržišta.

2. Ako Komisija ustanovi, nakon što je pozvala odnosne stranke da podnesu svoje primjedbe, da potpora koju je dodijelila neka država ili potpora iz državnih sredstava nije spojiva sa zajedničkim tržištem s obzirom na članak 87. ili da se takva potpora koristi na način suprotan pravilima, ona donosi odluku prema kojoj dotična država mora ukinuti ili izmijeniti takvu potporu u roku koji odredi Komisija.

Ako dotična država ne postupi u skladu s tom odlukom u propisanom roku, Komisija ili bilo koja druga zainteresirana država može, odstupajući od odredaba članaka 226. i 227. neposredno uputiti predmet Sudu.

Na zahtjev države članice Vijeće može, odstupajući od odredaba članka 87. ili uredaba predviđenih člankom 89., jednoglasno odlučiti da se, ako iznimne okolnosti opravdavaju takvu odluku, potpora koju ta država dodjeljuje ili namjerava dodijeliti smatra spojivom sa zajedničkim tržištem. Ako je Komisija u vezi s tom potporom već pokrenula postupak predviđen prvim podstavkom ovog stavka, činjenica da je dotična država uputila svoj zahtjev Vijeću prouzročit će suspenziju tog postupka dok Vijeće ne objavi svoj stav.

Međutim, ako Vijeće u roku od tri mjeseca od podnošenja tog zahtjeva ne objavi svoj stav, o predmetu odlučuje Komisija.

3. Komisija se pravodobno obavješćuje o svim planovima za dodjelu ili izmjenu potpora kako bi se o njima mogla očitovati. Ako smatra da je svaki takav plan nespojiv sa zajedničkim tržištem s obzirom na članak 87., Komisija bez odgode pokreće postupak predviđen stavkom 2. Dotična država članica ne primjenjuje predložene mjere sve dok se taj postupak ne okonča konačnom odlukom." [neslužbeni prijevod]

3 Članak 7. Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka [88.] Ugovora o EZ-u (SL L 83, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 4., str. 16.), naslovljen „Odluke Komisije o okončanju formalnog istražnog postupka" glasi kako slijedi:

„1. Ne dovodeći u pitanje članak 8., formalni istražni postupak se okončava odlukom kako je predviđeno stavcima 2. do 5. ovog članka.

2. U slučaju kada Komisija ustanovi da, gdje je to primjereno nakon izmjene od strane dotične države članice, prijavljena mjera ne predstavlja potporu, Komisija takav nalaz bilježi u obliku odluke.

RADNI PRIJEVOD

3. U slučaju kada Komisija ustanovi da su, gdje je to primjereno nakon izmjene od strane dotične države članice, sumnje u pogledu sukladnosti prijavljene mjere s načelima zajedničkog tržišta otklonjene, Komisija donosi odluku kojom se utvrđuje da je predmetna potpora u skladu s načelima zajedničkog tržišta (dalje u tekstu: „pozitivna odluka"). U toj se odluci navodi koja je iznimka iz Ugovora primijenjena.

4. Komisija pozitivnoj odluci može priložiti uvjete pod kojima se neka potpora može smatrati sukladnom s načelima zajedničkog tržišta te može utvrditi obveze kako bi omogućila praćenje poštovanja donesene odluke (dalje u tekstu „uvjetna odluka").

5. U slučaju kada Komisija ustanovi da prijavljena potpora nije u skladu s načelima zajedničkog tržišta, donosi odluku o neprimjeni predmetne potpore (dalje u tekstu „negativna odluka").

6. Odluke koje se donose u skladu sa stavcima 2., 3., 4. i 5. ovog članka moraju se donijeti čim se otklone sumnje iz članka 4. stavka 4. Komisija čini sve što je u njezinoj moći kako bi odluku usvojila u roku od 18 mjeseci od pokretanja postupka. Ovaj se rok može produljiti uz obostranu suglasnost Komisije i dotične države članice.

7. Po isteku roka iz stavka 6. ovog članka, i ako to zatraži dotična država članica, Komisija u roku od dva mjeseca donosi odluku na temelju podataka koji su joj dostupni. U slučaju kada dostavljeni podaci nisu dostatni da bi se ustanovila sukladnost, Komisija, gdje je to potrebno, donosi negativnu odluku."

4 Članak 13. Uredbe br. 659/1999, naslovljen „Odluke Komisije" glasi kako slijedi:

„1. Ispitivanje mogućih slučajeva nezakonite potpore dovodi do donošenja odluke u skladu s člankom 4. stavcima 2., 3. ili 4. U slučaju donošenja odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka, postupak se okončava donošenjem odluke u skladu s člankom 7. Ako država članica ne postupi prema nalogu za dostavljanje podataka, ta se odluka donosi na temelju raspoloživih podataka.

2. U slučajevima moguće nezakonite potpore i ne dovodeći u pitanje članak 11. stavak 2., Komisija nije obvezana rokom utvrđenim u članku 4. stavku 5. i članku 7. stavcima 6. i 7.

3. Članak 9. primjenjuje se *mutatis mutandis*."

5 Članak 14. Uredbe br. 659/1999, koji se odnosi na povrat potpore, glasi kako slijedi:

„1. U slučaju kada se u slučajevima nezakonite potpore donesu negativne odluke, Komisija donosi odluku kojom se od dotične države članice zahtijeva da poduzme sve potrebne mjere kako bi od korisnika povukla sredstva potpore (dalje u tekstu „odluka o povratu potpore"). Komisija ne smije zahtijevati povrat sredstava potpore ako bi to bilo u suprotnosti s općim načelima prava Zajednice.

2. Iznos potpore koji se treba povratiti u skladu s odlukom o povlačenju uključuje i kamatu po odgovarajućoj stopi koju odredi Komisija. Kamata se naplaćuje počevši od dana kada je nezakonita potpora stavljena na raspolaganje korisniku do dana povrata njezinog iznosa.

RADNI PRIJEVOD

3. Ne dovodeći u pitanje bilo koju odluku Suda Europskih zajednica donesenu u skladu s člankom [242.] Ugovora, povrat potpore izvršava se bez odgađanja i u skladu s postupcima predviđenim nacionalnim pravom dotične države članice, pod uvjetom da isti omogućavaju neposredno i stvarno izvršenje odluke Komisije. U tu svrhu i u slučaju pokretanja postupka pred domaćim sudom, dotična država članica poduzima sve neophodne korake koji joj stoje na raspolaganju u okviru njezinog pravnog sustava, uključujući i privremene mjere, i ne dovodeći pri tom u pitanje pravo Zajednice."

Nacionalni propisi

6 Članak 1. Kraljevske odluke od 7. svibnja 1985. o izdavanju povlaštenih dionica bez prava glasa od strane dioničkih društava u nacionalnim sektorima (Moniteur belge od 11. svibnja 1985., str. 6873.; u daljnjem tekstu: Kraljevska odluka iz 1985.) glasi kako slijedi:

„Dionička društva iz [određenih sektora] mogu pod uvjetima iz ove odluke izdati dionice bez prava glasa, u daljnjem tekstu ‚povlaštene dionice bez prava glasa'".

7 Člankom 2. Kraljevske odluke iz 1985. predviđeno je, među ostalim, da Société nationale pour la restructuration des secteurs nationaux (u daljnjem tekstu: SNRSN) može upisati te povlaštene dionice bez prava glasa.

8 Članak 3. Kraljevske odluke iz 1985. glasi kako slijedi:

„Ne dovodeći u pitanje uvjete određene ovom odlukom, pravila o izdavanju povlaštenih dionica bez prava glasa, uvjeti pod kojima se one izdaju i načini izdavanja te prava koja proizlaze iz tih dionica predmet su ugovora sklopljenog između trgovačkog društva izdavatelja i pravnih osoba iz članka 2. koje upisuju te dionice, te se upisuju u statut trgovačkog društva izdavatelja. Ugovor između ostalog određuje pod kojim uvjetima povlaštene dionice bez prava glasa smije otkupiti društvo izdavatelj ili kupiti treća osoba. Cijena ne smije biti niža od 80 % emisijske cijene.

Ugovor iz prvog stavka ovog članka moraju prethodno odobriti ministar financija, ministar gospodarstva i ministar za proračun."

9 Članak 4. Kraljevske odluke iz 1985. glasi kako slijedi:

„Pri izdavanju povlaštenih dionica bez prava glasa moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. povlaštene dionice bez prava glasa jesu i ostaju dionice koje glase na ime;

2. ne smiju činiti više od 49 % upisanog kapitala;

3. u slučaju raspodjele dobiti te dionice daju pravo, bez obzira na bilo koju suprotnu odredbu statuta, na povlaštenu dividendu u visini od 2 % njihove stvarno uplaćene emisijske cijene;

4. bez obzira na bilo koju suprotnu odredbu statuta, te su dionice povlaštene u pogledu povrata uplaćenog iznosa, pri čemu se ne dovodi u pitanje pravo koje im je možebitno priznato statutom pri podjeli ostatka stečajne mase.

RADNI PRIJEVOD

[...]”

Činjenice iz kojih proizlazi spor

Grupa Verlipack i grupa Beaulieu

10 Do objave stečaja 18. siječnja 1999. grupa Verlipack bila je najveći belgijski proizvođač šupljeg stakla za ambalaže s tržišnim udjelom od 20 % u Belgiji i 2 % u Europskoj uniji. Zapošljavala je 735 osoba u tvornicama u Ghlinu, Jumetu i Molu (Belgija).

11 Grupa Beaulieu, kako se naziva belgijski holding društava koja posluju na tržištu vlakana za tepihe i sintetičkih vlakana, drugi je najveći proizvođač tepiha na svijetu i daleko najveći europski proizvođač. Grupu kontrolira društvo holding Ter Lembeek International NV.

Razdoblje prije nego što je grupa Beaulieu postala dioničarem grupe Verlipack: ugovor od 30. travnja 1985. između grupe De Backer (Adsum) i SNRSN-a

12 Godine 1985. Verlipack je otišao u stečaj, a njegovu je imovinu, procijenjenu na 410 milijuna belgijskih franaka (BEF), preuzeo SA Adsum, društvo iz grupe De Backer, koje nije ni na koji način povezano s tužiteljem.

13 U skladu s ugovorom od 30. travnja 1985., Adsum je tu imovinu prenio na tri nova društva: NV Verlipack Mol, SA Verlipack Jumet i SA Verlipack Ghlin, a u temeljnom kapitalu tih društava je i SNRSN imao udio od 620 020 000 BEF. U zamjenu za svoj ulog u temeljni kapital SNRSN je dobio dionice „razreda B” bez prava glasa, nominalne vrijednosti 10 000 BEF, dok je u zamjenu za svoj ulog koji nije ušao u temeljni kapital dobio participativne obveznice „razreda I.” i „razreda II.”. Godine 1985. SNRSN je imao 49 % temeljnog kapitala grupe koji su činile samo dionice razreda B (članak 3. stavak 1. točka (a) ugovora od 30. travnja 1985.). Taj je udio odobrila Komisija.

14 U skladu s posebnim zakonom od 15. siječnja 1989., Valonska je regija stekla vrijednosne papire bez prava glasa za pogone u Ghlinu i Jumetu, koji leže na njezinom jezičnom području, dok je Flamanska regija stekla one za pogon u Molu.

15 U članku 10. ugovora od 30. travnja 1985. bilo je predviđeno sljedeće:

„Adsum će nastojati osigurati da trgovačka društva postignu dogovor sa [SNRSN-om] prema kojem će ta društva svake godine, i to prvi put pet godina nakon sklapanja ovog ugovora, dati ponudu za otkup najmanje 10 % dionica razreda B i 10 % participativnih obveznica razreda I. ukoliko to dopuštaju prenesena dobit i raspoložive rezerve društava.

Otkupna cijena dionica bit će jednaka nominalnoj vrijednosti tih dionica, dok će ona participativnih obveznica razreda I. iznositi 10 000 BEF.

U slučaju nesklapanja tih ugovora između društava i [SNRSN-a] Adsum će u svakom slučaju ispuniti obveze predviđene ovim člankom.”.

16 Člankom 11. tog ugovora bilo je određeno i sljedeće:

RADNI PRIJEVOD

„Adsum je suglasan svakom od društava dati mogućnost otkupa dionica razreda B i participativnih obveznica razreda I. te u tu svrhu sa svakim od tih društava sklopiti ugovor istog sadržaja kao i prilog 1. ovom ugovoru.”

17 Drugi stavak članka 14. ugovora od 30. travnja 1985. glasi kako slijedi:

„Ako bi prijenos dionica koje Adsum ima u društvima doveo do promjene u kontroli i/ili upravljanju društvima, za taj je prijenos potrebna suglasnost [SNRSN-a].”

18 Članak 16. ugovora od 30. travnja 1985. glasi kako slijedi:

„Statuti društava [Verlipack] bit će izmijenjeni kako bi se u obzir uzele odredbe ovog ugovora”.

19 Tužitelj pojašnjava, a Komisija navedeno objašnjenje ne osporava, da nije sudjelovao u sastavljanju ugovora od 30. travnja 1985. jer za razliku od onoga što je navedeno u uvodnoj izjavi 7. Odluke Komisije 2002/825/EZ od 24. travnja 2002. o državnoj potpori koju je provela Belgija u korist grupe Beaulieu (Ter Lembeek International) (SL L 296, str. 60.; u daljnjem tekstu: pobijana odluka), u to doba nije bio dioničar društva Verlipack.

Grupa Beaulieu postaje dioničarem grupe Verlipack i dodatak od 18. studenoga 1987. ugovoru od 30. travnja 1985.

20 U razdoblju od 1985. do 1987. Adsum je prenio svoje udjele (51 %) u trima društvima Verlipacka na jedno od svojih društava kćeri, Imcour NV, koje je pristupilo ugovoru od 30. travnja 1985. i protiv kojega je 25. lipnja 1987. bio pokrenut postupak likvidacije u svrhu razdvajanja tog društva na tri društva, odnosno na Imcour Holding NV, Imcour Lease NV i Patrimcour NV. Dionice društava Verlipack Jumet, Verlipack Ghlin i Verlipack Mol postale su dio imovine Imcour Holdinga.

21 Nakon podjele Imcoura 1987. grupa Beaulieu je od grupe De Backer kupila dionice društva Imcour Holding za cijenu od 425 milijuna BEF i tako postala posrednim vlasnikom društava Verlipack Jumet, Verlipack Ghlin i Verlipack Mol.

22 Osim toga, dodatkom od 18. studenoga 1987. ugovoru od 30. travnja 1985. i u skladu s člankom 14. stavkom drugim ugovora od 30. travnja 1985., SNRSN je odobrio (posredni) prijenos triju društava Verlipack grupi Beaulieu pod uvjetom da Imcour Holding i g. De Clerck pristupe ugovoru od 30. travnja 1985. Nadalje, SNRSN je zahtijevao da se grupa Beaulieu obveže i da će osigurati nastavak poslovanja triju društava Verlipack još dvije godine. Taj dodatak ugovoru potpisale su sve uključene strane, odnosno Adsum, SNRSN, Imcour Holding, g. De Clerck i g. De Backer.

23 U skladu s člankom 3. dodatka od 18. studenoga 1987.:

„Od 1. listopada 1987. nižepotpisani Imcour NV i g. R. De Clerck neopozivo se obvezuju preuzeti i izvršiti sva prava i obveze kako su određeni ugovorom od 30. travnja 1985. i njegovim prilogom, čiji su nositelji na taj dan bili društvo Adsum NV i g. De Backer.”

RADNI PRIJEVOD

24 Prema članku 4. tog dodatka:

„Na temelju članaka 1. i 3., od 3. listopada 1987. svako upućivanje u ugovoru od 30. travnja 1985. i njegovom prilogu na ‚Adsum NV' smatrat će se upućivanjem na ‚Imcour NV', a svako upućivanje na g. W. De Backera smatrat će se upućivanjem na g. R. De Clercka [...]"

25 Prema članku 5. tog dodatka:

„Glede SA Verlipack Ghlin, Mol i Jumet i dalje postoji pravo na mogućnost otkupa na način predviđen prilogom ugovoru od 30. travnja 1985."

Obveza triju društava Verlipack, iz ugovora od 30. travnja 1985., u pogledu otkupa dionica i participativnih obveznica SNRSN-a

26 Dana 1. svibnja 1990., kada je isteklo petogodišnje razdoblje predviđeno člankom 10. ugovora od 30. travnja 1985., počela je vrijediti obveza godišnjeg otkupa 10 % dionica razreda B i participativnih obveznica razreda I. Prema navodu tužitelja, što Komisija nije osporavala, belgijska tijela javne vlasti zatražila su od triju društava Verlipack da ispune obvezu otkupa svojih dionica razreda B i svojih participativnih obveznica razreda I. Budući da za to nisu imala financijske mogućnosti, grupa Beaulieu morala je tu obvezu ispuniti u točno određenim rokovima. Između travnja 1991. i travnja 1994. grupa Beaulieu je u pet obroka (travanj 1991., svibanj 1991., travanj 1992., travanj 1993. i travanj 1994.) javnom dioničaru platila 213 100 000 BEF.

27 Nakon tog otkupa, SNRSN (koje je u Valonskoj regiji postalo Société de gestion des participations de la Région wallonne dans des sociétés commerciales (Društvo za upravljanje udjelima Valonske regije u trgovačkim društvima, u daljnjem tekstu: Sowagep)) je i dalje imalo (i) 5 087 dionica razreda B bez prava glasa i 3 937 participativnih obveznica razreda I. društva SA Verlipack Ghlin, odnosno ukupno 9 024 vrijednosnih papira koje je trebalo otkupiti u razdoblju od pet godina po nominalnoj cijeni od 10 000 BEF za vrijednosni papir, kako je predviđeno ugovorom od 30. travnja 1985., odnosno za ukupno 90 240 000 BEF i (ii) 2 923 dionica razreda B bez prava glasa i 2 267 participativnih obveznica razreda I. društva SA Verlipack Jumet, odnosno ukupno 5 190 vrijednosnih papira koje je trebalo otkupiti u razdoblju od pet godina po nominalnoj cijeni od 10 000 BEF za vrijednosni papir, kako je predviđeno ugovorom od 30. travnja 1985., odnosno po ukupnoj cijeni od 51 900 000 BEF. Dakle, ukupna cijena tih 14 214 dionica i participativnih obveznica iznosila je 142 140 000 BEF.

28 Nakon što su privatni dioničari (Imcour Holding, koji je postao SA Imcopack Wallonie, vlasnik pogona u Ghlinu i Jumetu, i NV Imcopack Vlaanderen, vlasnik pogona u Molu) više puta povećali kapital, udio javnog financiranja u grupu Verlipack postupno se smanjio do točke da su nakon ovog postupnog ispunjenja obveza tijela javne vlasti držala samo 20,7 % kapitala te grupe.

Potpora grupi Verlipack iz 1992.

29 Godine 1992. grupa Verlipack je na temelju programa regionalnih potpora dobila dvije investicijske potpore u ukupnom iznosu od 502 122 500 BEF. Inače, odluka Société régionale d'investissement (Regionalno investicijsko društvo) (koje je bilo

RADNI PRIJEVOD

uspostavljeno zakonom od 2. travnja 1962.) o dodjeli konvertibilnog zajma osiguranog vlasničkim udjelom od 500 milijuna BEF bila je predmetom odluke Komisije od 25. studenoga 1992. o nepodnošenju prigovora (SL 1993., C 83, str. 3.). Međutim, taj zajam nikada nije bio realiziran.

30 Prema objašnjenjima belgijske vlade u postupku koji je bio okončan Odlukom Komisije 2001/856/EZ od 4. listopada 2000. o državnoj potpori u korist Verlipacka, Belgija (SL 2001., L 320, str. 28.), grupa Verlipack suočavala se s problemima zbog slabe kvalitete upravljanja i osobito proizvodnje, tako da grupa Beaulieu nije mogla sama preuzeti odgovornost i upravljanje investicijskim programom u visini od 5 500 milijuna BEF, što objašnjava zašto Valonska regija nije doznačila odobrenu potporu.

Grupa Heye-Glas postaje dioničar grupe Verlipack

31 Godine 1996. gubici triju društava Verlipack nastavili su se gomilati, zbog čega ona krajem 1996. nisu mogla otplatiti dospjele bankovne kredite. U tim okolnostima grupa Beaulieu odlučila je preustrojiti vlasničku strukturu i započeti pregovore s njemačkom grupom Heye-Glas (u daljnjem tekstu: Heye), jednim od vodećih njemačkih proizvođača stakla.

32 Dana 1. rujna 1996. grupa Verlipack i Heye potpisali su ugovor o tehničkoj suradnji, koji je 11. travnja 1997. bio proširen na upravljačku i financijsku pomoć u okviru koje se Heye izravno uključio u upravljanje i vođenje poslovanja grupe Verlipack.

Ugovor od 18. prosinca 1996.

33 Ugovorom od 18. prosinca 1996., sklopljenim između tužitelja i Sowagepa, grupa Beaulieu otkupila je dionice i participativne obveznice koje je Sowagep imao u društvima Verlipack Ghlin i Verlipack Jumet. Prema tom ugovoru, tužitelj je od Sowagepa stekao sljedeće vlasničke udjele: 5 087 dionica razreda B bez prava glasa i 3 937 participativnih obveznica razreda I. društva Verlipack Ghlin u zamjenu za uplatu iznosa od 72 192 000 BEF te 2 923 dionica razreda B bez prava glasa i 2 267 participativnih obveznica razreda I. društva Verlipack Jumet u zamjenu za uplatu iznosa od 41 520 000 BEF, odnosno ukupno 14 214 dionica i participativnih obveznica u ukupnom iznosu od 113 712 000 BEF plativom Sowagepu „31. prosinca 2001., neto, bez kamata".

Osnivanje Verlipack Holdinga I i Verlipack Holdinga II

34 Dana 24. siječnja 1997. grupa Beaulieu i Heye osnovali su krovni holding, Verlipack Holding I. Temeljni kapital Verlipack Holdinga I iznosio je 1 030 500 000 BEF, od kojih je Heye uložio 515 500 000 BEF, a ostatak grupa Beaulieu u obliku opreme iz triju gospodarskih pogona procijenjene vrijednosti 515 milijuna BEF. Dana 11. travnja 1997. bio je osnovan drugi holding, Verlipack Holding II, s temeljnim kapitalom u visini od 1 230 500 000 BEF (Verlipack Holding I imao je 100 000 dionica vrijednosti 1 030 500 000, a Sowagep 19 408 dionica vrijednosti 200 milijuna BEF). Upravna tijela cijele nove industrijske grupe bila su združena u Verlipack Holding II, u kojem je Heye imao većinu, pri čemu je uprava različitih službi bila jedinstvena za cijelu grupu.

Položaj društava grupe Verlipack 1997.

RADNI PRIJEVOD

35 Rezultati koje su objavili Heye i Verlipack godine 1997. znatno su oslabjeli. Dana 30. studenoga 1997. privremena i nerevidirana konsolidirana bilanca za tu godinu pokazala je neto gubitak u visini od 828 592 044 BEF.

Ugovor o oporavku (Heads of Agreement) od 5. lipnja 1998.

36 Dana 5. lipnja 1998., zbog slabljenja položaja društava grupe Verlipack, među partnerima (banke, grupa Beaulieu, Heye i Sowagep) sklopljen je ugovor o oporavku (Heads of Agreement). Tim je ugovorom bilo predviđeno da će Heye uložiti kapital u visini od 200 milijuna BEF i da će Valonska regija, prvo, podređeni zajam u visini od 150 milijuna BEF koji je 1997. ta regija dala Verlipack Holdingu II pretvoriti u temeljni kapital i, drugo, da će povećati temeljni kapital Verlipack Holdinga II za 100 milijuna BEF, za što Valonska regija mora pronaći privatnog ulagača. Prema navodu belgijskih tijela vlasti (dopis od 11. siječnja 2001., zaveden kao zaprimljen 15. siječnja 2001.), što se tiče potrage za novim ulagačem te kako bi se plan o oporavku počeo odmah provoditi, grupa Beaulieu ponudila je da će sama osigurati potrebna sredstva „pod uvjetom da je ta mjera samo privremena i da će joj sredstva vratiti novi ulagač kojega mora pronaći Sowagep". Dodaju da je grupi Beaulieu, u korist koje je „Heads of Agreementom" predviđeno odricanje od tražbine u visini od 600 milijuna BEF, bilo u interesu da plan o oporavku ostvari predviđene rezultate.

37 Prema zapisniku s izvanredne glavne skupštine dioničara Verlipack Holdinga II od 26. lipnja 1998., odlučeno je da će temeljni kapital Verlipacka biti povećan, pri čemu će Heye unijeti 200 milijuna BEF za 19 408 novih dionica, a Worldwide Investors Luxembourg (u daljnjem tekstu: Worldwide Investors) 100 milijuna BEF u zamjenu za 9 704 novih dionica. Prema belgijskoj vladi, temeljni kapital je u ime grupe povećalo društvo Worldwide Investors, koje je pronašla grupa Beaulieu .

Dodatak od 20. studenoga 1998. ugovoru od 18. prosinca 1996.

38 Budući da novi plan o oporavku nije ostvario očekivane rezultate, a Valonska regija još nije uspjela pronaći novog privatnog ulagača, ta regija i grupa Beaulieu su 20. studenoga 1998. odlučili odredbe ugovora od 18. prosinca 1996. izmijeniti dodatkom ugovoru (u daljnjem tekstu: dodatak od 20. studenoga 1998.) u kojem se navodi da je dionice društva Verlipack Ghlin i Verlipack Jumet koje je Beaulieu kupio na temelju ugovora od 18. prosinca 1996. za iznos od 113 712 000 BEF „moguće platiti ili doznakom na račun [Valonske regije] ili, umjesto isplate, prijenosom (*datio in solutum*) 9 704 dionica SA Verlipack Holdinga II" najkasnije do 31. prosinca 2001.

39 Dana 21. prosinca 1998. Worldwide Investors prenio je na grupu Beaulieu 9 704 dionica društva Verlipack Holding II. Zauzvrat je grupa Beaulieu prenijela 9 704 dionica društva Verlipack Holding I na Worldwide Investors. Potom je između 21. i 31. prosinca 1998. grupa Beaulieu prenijela na Valonsku regiju 9 704 dionica društva Verlipack Holding II „u zamjenu za što se Regija odrekla svoje tražbine prema grupi Beaulieu".

40 Taj zadnji prijenos – koji je predmet dodatka od 20. studenoga 1998. i koji je bio prijenos umjesto isplate radi otplate duga grupe Beaulieu prema Valonskoj regiji koji je nastao kada je u prosincu 1996. ta grupa stekla dionice društva Verlipack u vlasništvu Valonske regije koje su bile procijenjene na 113 712 000 BEF, a čija je beskamatna otplata trebala

RADNI PRIJEVOD

započeti tek 31. prosinca 2001. – uslijedio je nekoliko tjedana prije nego što je grupa Verlipack podnijela prijedlog za otvaranje stečajnog postupka.

41 Dana 8. siječnja 1999. Verlipack je zatražio prisilnu nagodbu s vjerovnicima za pogone u Jumetu i Ghlinu te najavio zatvaranje pogona u Molu. Dana 11. siječnja 1999. Tribunal de commerce de Turnhout (Trgovački sud u Turnhoutu, Belgija) proglasio je stečaj nad pogonom Verlipack u Molu, dok je 18. siječnja 1999. Tribunal de commerce de Mons (Trgovački sud u Monsu, Belgija) proglasio stečaj nad šest društava staklarske grupe Verlipack (pogoni u Jumetu i Ghlinu, Verlipack Belgium, Verlipack Engineering, Verlimo i Imcour Lease).

42 Utvrdivši da nije više dovoljno likvidan odnosno da više nema dovoljno sredstava za podmirenje svojih dugova, Verlipack Holding II je 11. veljače 1999. podnio Tribunalu de commerce de Mons (Trgovački sud u Monsu, Belgija) prijedlog za otvaranje stečajnog postupka i pojasnio da je do obustave plaćanja došlo već u lipnju 1998. Pred tim je sudom Sowagep izjavio da nema namjeru zahtijevati podmirenje svoje tražbine, što je imalo učinak odobravanja kredita njegovom dužniku. Posljedično je presudom od 31. svibnja 1999. Tribunal de commerce de Mons (Trgovački sud u Monsu) utvrdio da za Verlipack Holding II nisu bili ispunjeni uvjeti za stečaj iako se sada kada predmet njegova poslovanja više nije postojao, buduća djelatnost društva svodila na provedbu likvidacijskog postupka.

Odluka 2001/856 i službeni istražni postupak koji je doveo do pobijane odluke

43 Komisija je Odlukom 2001/856 odlučila okončati postupak iz članka 88. stavka 2. UEZ-a protiv određenih potpora koje je Kraljevina Belgija dodijelila grupi Verlipack. Tom istom odlukom opozvala je svoju odluku od 16. rujna 1998. o nepodnošenju prigovora na dio tih potpora (SL 1999., C 29, str. 13.), uz obrazloženje da je ta odluka bila utemeljena na netočnim informacijama, proglasila dio tih potpora nespojivima sa zajedničkim tržištem i zatražila njihov povrat.

44 Kraljevina Belgija je za poništenje te odluke podnijela tužbu koju je Sud odbio presudom od 3. srpnja 2003. u predmetu Belgija/Komisija (C-457/00, Zb., str. I-6931.).

45 Tijekom postupka ispitivanja potpore koji je bio okončan donošenjem Odluke 2001/856, Komisija je obaviještena o drugim mjerama koje bi mogle predstavljati potpore u korist grupe Verlipack ili grupe Beaulieu.

46 U svojem odgovoru na pokretanje službenog istražnog postupka koji je bio okončan donošenjem Odluke 2001/856, Kraljevina Belgija je dopisom od 28. rujna 1999. Komisiji pojasnila da se prijenos umjesto isplate, koji je izvršen u prosincu 1998. radi otplate dugova grupe Beaulieu prema Valonskoj regiji, može smatrati „novim povećanjem kapitala Verlipacka koje financira grupa Beaulieu, kojoj je zauzvrat izbrisan dug prema Valonskoj regiji".

47 Dopisom Kraljevini Belgiji od 5. srpnja 2000. Komisija je između ostalog izrazila dvojbe glede možebitne potpore koju je Valonska regija dala grupi Beaulieu, jer je u prosincu 1996. ta grupa kupila dionice u pogonima u Jumetu i Ghlinu pod uvjetima plaćanja koji ne bi bili prihvatljivi privatnoj financijskoj instituciji. Osim toga, Komisija se pitala predstavlja li prijenos umjesto isplate, koji je izvršen nekoliko tjedana prije

RADNI PRIJEVOD

nego što je Verlipack podnio prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, potporu grupi Beaulieu.

48 U tim okolnostima Komisija je od Kraljevine Belgije zatražila dostavu sljedećih informacija: „aktivnosti Worldwide Investors, korake koje je Sowagep poduzeo kako bi pronašao privatnog ulagača, svrhe u koje se koristilo 100 milijuna BEF koje je Worldwide Investors upisao u lipnju 1998., objašnjenje razlike u vrijednosti 14 214 dionica koje je grupa Beaulieu stekla 1996., objašnjenje zašto grupa Heye nije znala za te transakcije u kojima su sudjelovala valonska tijela vlasti, objašnjenje zašto je Valonska regija grupi Beaulieu odobrila četverogodišnji rok beskamatne odgode plaćanja u vezi s kupnjom 14 214 dionica kao i okolnosti zbog koji je Valonska regija nekoliko tjedana prije nego što je Verlipack podnio prijedlog za otvaranje stečajnog postupka i, dakle, u vrijeme kada je ona dobro znala da Verlipack bilježi gubitke, prihvatila prijevremenu otplatu tog duga". Komisija je u tom istom dopisu htjela saznati tko je stvarno imao koristi od povećanja kapitala društva Verlipack koje je u lipnju 1998. proveo Worldwide Investors.

49 Belgijska tijela vlasti nisu odgovorila na taj dopis od 5. srpnja 2000., pa je 29. rujna 2000. Komisija poslala požurnicu. Budući da Kraljevina Belgija nije dostavila tražene informacije u propisanom roku, Komisija joj je, u skladu s člankom 10. stavkom 3. Uredbe br. 659/1999, dopisom od 19. siječnja 2001. naložila da joj dostavi sve potrebne dokumente, informacije i podatke kako bi spojivost mjera odobrenih u korist društva Verlipack odnosno grupe Beaulieu ispitala s obzirom na članak 87. UEZ-a.

50 Međutim, prije te službene obavijesti Kraljevina Belgija je dopisom od 11. siječnja 2001., zavedenim kao zaprimljenim 15. siječnja 2001., odgovorila na dopis Komisije od 5. srpnja 2000. navevši da je unatoč slabim rezultatima društva Verlipack tijekom 1997., od ožujka 1998. bilo zapaženo smanjenje gubitaka zahvaljujući znatnom povećanju proizvodnje. Belgijska tijela vlasti također su navela da su ugovorom (Heads of Agreement) od 5. lipnja 1998. privatni i javni partneri odlučili donijeti novi plan o oporavku. Ta su tijela pojasnila i da je zbog nesuradnje grupe Beaulieu njihov odgovor na zahtjev Komisije nužno nepotpun.

51 S obzirom na raspoložive informacije Komisija je 6. lipnja 2001. zaključila da se u gore navedenom odricanju od tražbine radi o prijenosu javnih sredstava na teret Kraljevine Belgije koji je *prima facie* državna potpora u smislu članka 87. UEZ-a. Osim toga, Komisija je smatrala da postoje dvojbe glede spojivosti potpore koju je primila grupa Verlipack ili grupa Beaulieu s člankom 87. UEZ-a i člankom 61. Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru, pa je stoga u vezi s tom potporom pokrenula službeni istražni postupak predviđen člankom 88. stavkom 2. UEZ-a. Kraljevina Belgija je o tome obaviještena dopisom od 8. lipnja 2001., a odnosne stranke Komisija je pozvala da podnesu svoje primjedbe (SL 2001., C 313, str. 2.).

52 Collectif de défense des travailleurs licenciés de Verlipack à Jumet et à Ghlin (Kolektiv za zaštitu otpuštenih radnika društva Verlipack u Jumetu i u Ghlinu) podnio je primjedbe dopisom od 3. prosinca 2001., Ujedinjena Kraljevina dopisom od 7. prosinca 2001., a Kraljevina Belgija dopisom koji je Komisija zaprimila 16. siječnja 2002.

53 O odluci o pokretanju službenog istražnog postupka tužiteljev je odvjetnik bio obaviješten dopisom od 23. srpnja 2001. Komisija od tužitelja nije zaprimila primjedbe.

RADNI PRIJEVOD

54 Kraljevina Belgija odgovorila je Komisiji dopisom, koji je Komisija zaprimila 26. srpnja 2001., u kojem je ponovila primjedbe koje je dala po primitku poziva da to učini.

55 Dana 24. travnja 2002. Komisija je donijela pobijanu odluku.

Pobijana odluka

56 U pobijanoj odluci Komisija je napomenula da „neovisno o složenosti pravno-financijskog okvira u podlozi intervencije luksemburškog društva za financijska ulaganja Worldwide Investors u lipnju 1998. [...], u prosincu 1998. grupa Beaulieu podmirila je dug u visini od 113 712 000 BEF prema Valonskoj regiji tako što je umjesto isplate prenijela 9 704 dionica društva Verlipack Holdinga II, čija je nominalna vrijednost bila 100 milijuna BEF, ali čija je stvarna vrijednost, s obzirom na imovinsko stanje navedenog društva, trebala biti znatno niža".

57 Što se tiče cijene po kojoj je ugovorom od 18. prosinca 1996. tužitelj otkupio određene dionice društava Verlipack koje je imala Valonska regija, Komisija je između ostalog utvrdila da je u slučaju takvog otkupa obveza određivanja cijene u visini od 80 % emisijske cijene zakonska obveza prema belgijskom pravu koja je bez iznimke nametnuta svima koji žele kupiti takve povlaštene dionice.

58 Komisija je iz toga zaključila da je „dug grupe Beaulieu prema Valonskoj regiji u visini od 113 712 000 BEF objektivno postojeći dug čija otplata ni na koji način nije povezana s financijskim položajem grupe Verlipack".

59 Stoga je Komisija zaključila da se prihvaćanjem dionica u Verlipack Holdingu II, koje kod otplate stvarnog duga u visini od 113 712 000 BEF nisu imale nikakvu vrijednost, Valonska regija zapravo odrekla tražbine u toj visini prema grupi Beaulieu.

60 Međutim, Kraljevina Belgija tvrdila je da tom operacijom grupa Beaulieu nije ostvarila nikakvu ekonomsku korist jer je odricanje od te tražbine u korist grupe Beaulieu predstavljalo samo naknadu za „ulog u kapital unesen u lipnju 1998."

61 Komisija je u pobijanoj odluci svejedno napomenula da je „Heads of Agreementom" od 5. lipnja 1998. određeno samo da se valonska tijela vlasti obvezuju pronaći ulagača, a ne da će uložiti 100 milijuna BEF u temeljni kapital društva Verlipack Holding II.

62 Komisija je osim toga utvrdila da Kraljevina Belgija nije dokazala, prvo, da stvarno postoji ugovor prema kojem grupa Beaulieu preuzima obvezu Valonske regije da pronađe ulagača koji bi uložio 100 milijuna BEF i, drugo, da postoji još jedan zaseban ugovor koji nadilazi prvi, prema kojem Valonska regija jamči grupi Beaulieu naknadu iznosa od 100 milijuna BEF koji bi trebao uložiti privatni ulagač.

63 Komisija je utvrdila da je jedina nepobitna činjenica ta da se 20. studenoga 1998. Valonska regija odrekla objektivno postojeće tražbine u visini od 113 712 000 BEF od grupe Beaulieu u zamjenu za 9 704 dionica društva Verlipack Holding II, čiji je položaj još toliko oslabio da je u lipnju 1998. zahtijevao novi plan refinanciranja u okviru kojega nije bilo moguće pronaći privatnog ulagača koji bi uložio 100 milijuna BEF u temeljni kapital. Komisija je napomenula da je 11. veljače 1999. kapital tog društva procijenjen na 1 BEF.

RADNI PRIJEVOD

64 Što se tiče eventualne spojivosti državne potpore sa zajedničkim tržištem, iako Kraljevina Belgija nije navela nijedan razlog u potvrdu spojivosti, Komisija je ipak razmotrila i to pitanje i u bitnom utvrdila da je potpora dodijeljena grupi Beaulieu tek potpora za tekuće poslovanje koja je grupu Beaulieu rasteretila troškova koje bi u uobičajenim uvjetima tekućeg poslovanja ili aktivnosti morala sama snositi. Napomenula je da je takva potpora nespojiva s pravilima Zajednice jer se proizvodni pogoni grupe Beaulieu nisu nalazili u jednoj od regija iz članka 87. stavka 3. točke (a) UEZ-a.

65 Naposljetku, podsjetivši na odredbe članka 14. Uredbe br. 659/1999 Komisija je utvrdila da „[k]ako bi se ponovno uspostavili gospodarski uvjeti s kojima se trgovačko društvo trebalo nositi, a da mu nije dodijeljena nespojiva potpora, belgijska tijela vlasti [trebaju ...] od korisnika zahtijevati njezin povrat".

66 Članak 1. pobijane odluke glasi:

„Državna potpora koju je Belgija provela u korist grupe Beaulieu (Ter Lembeek International) u obliku odricanja od tražbine u iznosu od 113 712 000 BEF nije spojiva sa zajedničkim tržištem". [neslužbeni prijevod]

67 Članak 2. pobijane odluke glasi:

„1. Belgija će poduzeti sve potrebne mjere kako bi korisnik vratio nezakonito dobivenu potporu iz članka 1.

2. Povrat će se izvršiti odmah i u skladu s postupcima nacionalnog prava ako oni dopuštaju trenutačno i stvarno izvršavanje te odluke. Na potpore koje treba vratiti obračunava se kamata od dana kada su bile stavljene na raspolaganje korisniku do dana njihova povrata. Kamata se obračunava na temelju referentne kamatne stope koja se koristi za izračun ekvivalenta bespovratnih sredstava u okviru regionalnih potpora". [neslužbeni prijevod]

Postupak i zahtjevi stranaka

68 Tužitelj je ovaj postupak pokrenuo tužbom podnesenom tajništvu Prvostupanjskog suda 22. srpnja 2002.

69 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da:

– tužbu za poništenje proglasi dopuštenom i osnovanom;

– naloži Komisiji snošenje troškova postupka.

70 Komisija od Općeg suda zahtijeva da:

– tužbu proglasi nedopuštenom ili da je odbije;

– naloži tužitelju snošenje troškova.

RADNI PRIJEVOD

71 Budući da je početkom nove sudske godine bio promijenjen sastav vijeća Prvostupanjskog suda, sudac izvjestitelj bio je raspoređen u peto vijeće. Stoga je ovaj predmet dodijeljen petom proširenom vijeću.

72 Na temelju izvješća suca izvjestitelja Prvostupanjski sud (peto prošireno vijeće) odlučio je otvoriti usmeni dio postupka bez poduzimanja prethodnih mjera izvođenja dokaza. Međutim, u okviru mjera upravljanja postupkom od Komisije je zatražio dostavu određenih dokumenata kao i popisa dokumenata kojima raspolaže, a koji se odnose na postupak koji je doveo do ovog predmeta. Komisija je na taj zahtjev odgovorila u propisanom roku.

73 Izlaganja stranaka i njihovi odgovori na pitanja Prvostupanjskog suda saslušani su na raspravi održanoj 21. veljače 2006.

Dopuštenost

Argumenti stranaka

74 Komisija uvodno napominje da se tužitelj nije nikada očitovao ni tijekom službenog istražnog postupka koji je bio okončan donošenjem pobijane odluke, ni tijekom postupka koji je bio okončan Odlukom 2001/856, iako je tom odlukom već bila najavljena istraga o predmetnoj potpori.

75 Komisija ističe da su svi tužbeni razlozi koje je naveo tužitelj nedopušteni jer se temelje na tvrdnjama o činjenicama koje tužitelj nije nikada istaknuo u okviru službenog istražnog postupka i da u vrijeme donošenja pobijane odluke Komisija nije znala, osim kada je izrijekom bilo navedeno suprotno, za veliki dio dokumenata priloženih tužbi. Što se tiče tvrdnji o činjenicama koje se odnose na prvi tužbeni razlog, to vrijedi, prvo, za tvrdnju da je tužitelja Valonska regija „prisilila" da sklopi ugovor od 18. prosinca 1996., tako da *de facto* odricanje od te tražbine dodatkom od 20. studenoga 1998. nije državna potpora. Isto vrijedi i za tvrdnju da tužitelj nije primatelj potpore jer je dionice imao samo određeno vrijeme. Drugo, Komisija tvrdi da je tužiteljev argument kojim osporava tumačenje Kraljevske odluke iz 1985. nedopušten jer nije bio naveden u okviru službenog istražnog postupka. Treće, tužitelj ne može osporavati pobijanu odluku u dijelu u kojem se odnosi na činjenicu da bi dotična potpora mogla utjecati na trgovinu, osobito na tržištu tekstila, i narušiti tržišno natjecanje, jer su ta stajališta bila navedena u odluci o pokretanju službenog istražnog postupka. Što se tiče drugog tužbenog razloga, Komisija se poziva na njegovu nedopuštenost jer se temelji na netočnom sudu da je potpora služila nadoknadi navodnoga gubitka povezanog s navodno prisilnim otkupom dionica. Glede trećeg tužbenog razloga Komisija zaključuje da je on isto tako nedopušten jer se svodi na tvrdnju da od dodatka od 20. studenoga 1998. tužitelj nije ostvario nikakvu korist jer je taj dodatak bio tek neka vrsta naknade za prisilnu kupnju dionica i participativnih obveznica 1996. godine.

76 Što se tiče tužbi priloženih dokumenata, Komisija pojašnjava da osim statuta društva i ovlasti dodijeljenih odvjetnicima, te kao što to proizlazi iz njezina dopisa od 20. prosinca 2002., nije imala 11 priloga tužbi, odnosno priloge 4., 4.a, 5., 7., 8., 9., 10., 13., 18., 20.a i 21. Iz toga proizlazi da tužiteljeve tužbene razloge i argumente, ako se temelje na tim prilozima, treba proglasiti nedopuštenima.

RADNI PRIJEVOD

77 Osim toga, suprotno onomu što tvrdi tužitelj, određeni dokumenti koje Komisija nije imala prilikom donošenja pobijane odluke važni su za tužiteljevu argumentaciju. To je slučaj s prilozima u vezi s ugovorom od 29. rujna 1987. sklopljenim između g. De Backera i g. De Clercka (točka 11. tužbe), u vezi s ulogom grupe Beaulieu u društvu Verlipack (točke 17. i 18. tužbe), u vezi s godišnjim otkupom grupe Beaulieu (točka 20. tužbe) i u vezi s ugovorom od 26. prosinca 1996. sklopljenim između Imcopack Vlaanderen NV i Imcopack Wallonie, s jedne strane, i Heye, s druge strane (točka 30. tužbe). Stoga Komisija smatra pogrešnom tvrdnju da se ti dokumenti odnose samo na sporedne aspekte povijesnog tijeka ovog predmeta.

78 Tužitelj ističe da su tužbeni razlozi na koje se poziva dopušteni jer se temelje isključivo na dokumentima za koje je Komisija znala prilikom donošenja pobijane odluke i jer Komisija, iako u toj odluci ne navodi sve mjerodavne činjenice koje su bitne za točnu analizu ovog predmeta s obzirom na pravo državnih potpora, dobro poznaje činjenice koje se odnose na predmetni spis iz kojega proizlazi Odluka 2001/856 i čak dostavlja dokumente koje tužitelj nema, kao, primjerice, Prilog IV. odgovoru na tužbu.

79 Tužitelj pojašnjava da je dopisom od 6. prosinca i elektroničkom poštom od 11. prosinca 2002. zatražio popis dokumenata koje je Komisija imala prilikom donošenja pobijane odluke kao i pojašnjenja navoda o činjeničnim tvrdnjama koji nisu bili izneseni u prethodnom postupku. U vezi s činjeničnim tvrdnjama, Komisija je dopisom od 20. prosinca 2002. odgovorila da nije dužna raditi posao tužiteljevih odvjetnika te se u vezi s dokumentima ograničila na to da samo neodređeno navede koje od dokumenata koje je tužitelj uvrstio na popis tužitelj nema, pri čemu mu nije dostavila popis. Na Komisiji je da dokaže da nije imala te podatke jer je nepotpunim odgovorom na tužiteljev zahtjev u dopisu od 20. prosinca 2002., kojim je odbila otkriti koje dokumente ima u spisu, tužitelju i Prvostupanjskom sudu onemogućila da utvrde je li, s obzirom na činjenice koje je imala na raspolaganju, mogla donijeti pobijanu odluku.

80 Što se tiče dokumenata za koje Komisija izrijekom navodi da ih nije imala prilikom donošenja pobijane odluke, tužitelj ističe da je Komisija, osim onih dokumenata u kojima se samo objašnjava i konkretizira određen broj sporednih aspekata u vezi s povijesnim tijekom ovog predmeta (kao, primjerice, zapisnik s glavne skupštine društva Imcour ili različiti zajmovi koje je grupa Beaulieu dala grupi Verlipack), prilikom donošenja pobijane odluke imala sve dokumente koje je tužitelj dostavio Sudu, tako da ne može tvrditi da su tužbeni razlozi na koje se poziva tužitelj nedopušteni.

81 Što se tiče činjeničnih tvrdnji za koje je Komisija izjavila da ih prilikom donošenja pobijane odluke nije znala, tužitelj ustvrđuje da, osim tvrdnje da je u prosincu 1997. Sowagep obećao novo ulaganje u kapital društva Verlipack u visini od 100 milijuna BEF, koja je uostalom posve nevažna za ovaj predmet, Komisija osporava samo jednu od tih činjeničnih tvrdnji uz obrazloženje da za nju nije znala, odnosno da kupnja dionica i participativnih obveznica na temelju ugovora od 18. prosinca 1996. nije bila dobrovoljna. Tužitelj tvrdi da ta prisilna kupnja dionica, bez obzira na ekonomska razmatranja koja sama po sebi dokazuju tu okolnost, proizlazi iz dopisa Valonske regije od 25. svibnja 1998. naslovljenog na Komisiju koja ga je, dakle, imala.

Ocjena Prvostupanjskog suda

RADNI PRIJEVOD

82 Kako bi se utvrdilo, prvo, može li se primatelj potpore pozvati na činjenice i dokumente za koje Komisija nije znala prije donošenja odluke i, drugo, jesu li tužbeni razlozi koji se temelje na tim činjenicama i dokumentima dopušteni, valja podsjetiti da se prema ustaljenoj sudskoj praksi, u okviru tužbe za poništenje podnesene na temelju članka 230. UEZ-a, zakonitost akta Zajednice ocjenjuje s obzirom na informacije koje su postojale prilikom donošenja akta. Osobito, složene ocjene Komisije treba ispitati samo s obzirom na informacije koje je imala kada ih je dala (presude Suda od 7. veljače 1979., Francuska/Komisija, 15/76 i 16/76, Zb., str. 321., t. 7.; od 10. srpnja 1986., Belgija/Komisija, 234/84, Zb., str. 2263., t. 16.; od 26. rujna 1996., Francuska/Komisija, C-241/94, Zb., str. I-4551., t. 33. i od 11. rujna 2003., Belgija/Komisija, C-197/99 P, Zb., str. I-8461., t. 86.; presude Prvostupanjskog suda od 25. lipnja 1998., British Airways i dr. i British Midland Airways/Komisija, T-371/94 i T-394/94, Zb., str. II-2405., t. 81.; od 15. rujna 1998., BFM i EFIM/Komisija, T-126/96 i T-127/96, Zb., str. II-3437., t. 88.; od 6. listopada 1999., Kneissl Dachstein/Komisija, T-110/97, Zb., str. II-2881., t. 47.; Salomon/Komisija, T-123/97, Zb., str. II-2925., t. 48., i od 11. svibnja 2005., Saxonia Edelmetalle i ZEMAG/Komisija, T-111/01 i T-133/01, Zb., str. II-1579., t. 67.).

83 U svezi s tim Komisiji se ne može prigovoriti da u obzir nije uzela informacije koje su joj mogle biti, ali nisu bile, dostavljene u administrativnom postupku, jer Komisija nije obvezna ispitati po službenoj dužnosti i na temelju procjene koje su to informacije koje su joj mogle biti dostavljene (vidjeti u tom smislu presude Suda od 2. travnja 1998., Komisija/Sytraval i Brink's France, C-367/95 P, Zb., str. I-1719., t. 60., i gore u točki 82. navedenu presudu od 11. rujna 2003., Belgija/Komisija, t. 87.; presudu Prvostupanjskog suda od 14. siječnja 2004., Fleuren Compost/Komisija, T-109/01, Zb., str. II-127., t. 49.).

84 Prvostupanjski sud je na temelju toga zaključio da se tužitelj, ako je sudjelovao u službenom istražnom postupku iz članka 88. stavka 2. UEZ-a, ne može pozivati na činjenične argumente koji Komisiji nisu poznati i koje nije naveo u službenom istražnom postupku. Za razliku od toga, dotičnu stranku ništa ne sprečava da protiv konačne odluke istakne pravne razloge koje nije navela u administrativnom postupku (vidjeti gore u točki 82. navedenu presudu Saxonia Edelmetalle i ZEMAG/Komisija, t. 68., i navedenu sudsku praksu).

85 Tu sudsku praksu moguće je, osim u posve iznimnim slučajevima, proširiti i na slučaj kada, kao ovdje, poduzetnik nije sudjelovao u istražnom postupku iz članka 88. stavka 2. UEZ-a (vidjeti u tom smislu gore u točki 82. navedenu presudu Saxonia Edelmetalle i ZEMAG/Komisija, t. 69.).

86 Nije sporno da tužitelj nije iskoristio pravo na sudjelovanje u službenom istražnom postupku iako su ga, kao što to proizlazi iz dopisa Kraljevine Belgije Komisiji od 11. siječnja 2001., zavedenog kao zaprimljenog 15. siječnja 2001., valonska tijela vlasti izrijekom pozvala da aktivno surađuje na pripremi odgovora na zahtjev za dostavu podataka koji je Komisija uputila Kraljevini Belgiji 5. srpnja 2000. Osim toga, dopisom od 28. rujna 2000. odvjetnik Kraljevine Belgije pozvao je tužitelja, koji unatoč opetovanim zahtjevima nije odgovorio na zahtjev Komisije, da mu dostavi informacije kako bi Komisiji mogao dati odgovor koji bi joj mogao biti koristan. Zadnja dva odlomka toga dopisa glase kako slijedi:

RADNI PRIJEVOD

„S obzirom na navedeno, moja stranka želi upozoriti Vašu stranku na rizik da će u svojoj sljedećoj odluci Europska Komisija vjerojatno naložiti belgijskim tijelima vlasti povrat iznosa od 113 712 000 BEF uvećanog za iznos kamata od Vaše stranke.

Bez obzira na istek roka, bilo bi ipak vrlo poželjno da Vaša stranka počne odmah surađivati na istrazi u ovom predmetu tako da dostavi sve podatke koji se od nje traže, što će Valonskoj regiji možda još omogućiti i da Europskoj komisiji iznese svoje stajalište prije donošenja odluke."

87 Osim toga, u gore navedenom dopisu od 11. siječnja 2001. valonska tijela vlasti su obavijestila Komisiju da je njihov odvjetnik objasnio odvjetniku grupe Beaulieu, doduše uzalud, važnost postupka koji je pokrenula Komisija kao i s time povezane rizike za tu grupu i da će njihov odgovor na zahtjev Komisije za dostavu podataka biti nepotpun osim ako ne osiguraju suradnju grupe Beaulieu.

88 Osim toga, dopisom od 23. srpnja 2001. tužiteljev odvjetnik bio je obaviješten o odluci Komisije od 6. lipnja 2001. o pokretanju službenog istražnog postupka, čija mu je preslika bila dostavljena.

89 Naposljetku, nesporno je da je u odluci o pokretanju službenog istražnog postupka – konkretno u odjeljku II.2 koji se odnosi upravo na grupu Beaulieu, koju, kao što je navedeno u t. 20, kontrolira tužitelj – tužitelj bio poimence naveden i da su u toj odluci, osobito u točkama 29. do 43. i 70. do 75. te u bilješci 4., bile izražene dvojbe u vezi s činjenicom da se 20. studenoga 1998. Valonska regija odrekla objektivno postojeće tražbine u visini od 113 712 000 BEF od grupe Beaulieu u zamjenu za 9 704 dionica društva Verlipack Holding II čiji je položaj toliko oslabio da je 11. veljače 1999. njegova imovina bila procijenjena na 1 BEF.

90 Iako je, dakle, tužitelj dobro znao da je osobito u vezi s odricanjem od predmetne tražbine bio pokrenut službeni istražni postupak kao i koliko je zbog dvojbi koje je Komisija već izrazila o spojivosti tog odricanja od tražbine s pravom Zajednice potrebno i važno dostaviti određene informacije, tužitelj je odlučio ne sudjelovati u službenom istražnom postupku te čak nije ni tvrdio da je odluka o pokretanju službenog istražnog postupka nedostatno obrazložena da bi mogao na odgovarajući način ostvarivati svoja prava (vidjeti u tom smislu gore u točki 83. navedenu presudu Fleuren Compost/Komisija, t. 46.).

91 Iz svega prethodnoga proizlazi, prvo, da se tužitelj ne može pred Prvostupanjskim sudom prvi put pozivati na informacije za koje Komisija nije znala u vrijeme donošenja pobijane odluke. To pogotovo vrijedi za činjenične argumente koje je tužitelj iznio, a koji su, prema njegovom mišljenju, bitni za ispravnu analizu ovog predmeta s obzirom na pravo državnih potpora.

92 Drugo, tužbeni razlog primatelja potpore koji je poduprt samo informacijama koje Komisija u vrijeme donošenja pobijane odluke nije znala, nije dopušten jer se zakonitost odluke o državnoj potpori mora ocjenjivati na temelju informacija koje je Komisija mogla imati u vrijeme donošenja pobijane odluke.

RADNI PRIJEVOD

93 Valja, međutim, ustvrditi da se tužbeni razlozi koje je tužitelj naveo u potporu svojoj tužbi temelje na informacijama koje je Komisija znala u vrijeme donošenja pobijane odluke.

94 U okviru prvog tužbenog razloga tužitelj ustvrđuje, prvo, da su ga na kupnju, na temelju ugovora od 18. prosinca 1996., 14 214 dionica razreda B i participativnih obveznica razreda I. društva Verlipack za iznos od 113 712 000 BEF prisilila valonska tijela vlasti. Prema navodu tužitelja, okolnost da je bio izložen takvoj prisili činjenica je koju je Komisija trebala uzeti u obzir kada je određivala jesu li ispunjeni uvjeti, prvo, glede postojanja potpore koja određenog poduzetnika stavlja u povoljniji položaj, drugo, u slučaju potvrdnog odgovora, glede činjenice da je tužitelj bio primatelj potpore, a to u ovom slučaju Komisija nije učinila.

95 Tužitelj se u prilog svojem argumentu u vezi s prisilnim otkupom poziva na dopis od 25. svibnja 1998. koji je Valonska regija uputila Komisiji i u kojemu piše da je „Valonska regija, budući da je izgubila povjerenje u grupu Beaulieu, otkup svojih dionica poslovnih pogona Verlipack Ghlin i Verlipack Jumet nametnula kao uvjet za odobravanje osnivanja dvaju holdinga".

96 Što se tiče dopuštenosti argumenta u vezi s prisilnim otkupom, valja ustvrditi da, kao što to proizlazi iz spisa i iz pitanja koja je Prvostupanjski sud u svezi s tim postavio na raspravi, prvo, Komisija ne niječe da je prilikom donošenja pobijane odluke znala za dopis od 25. svibnja 1998. Drugo, stranke u sporu ne slažu se jedino glede značaja tog dopisa i glede tumačenja u njemu korištenoga glagola „nametnuti" [neslužbeni prijevod], a ne i glede činjenice da je tužitelj kupio dionice koje je imala Valonska regija. Prema tome, tužiteljev argument u vezi s prisilnim otkupom usmjeren je ustvari na prigovor Komisiji da je pogrešno utvrdila sadržaj tog dopisa, tako da se takav argument treba proglasiti dopuštenim.

97 Drugo, što se tiče tužiteljevog argumenta kojim on osporava činjenicu da je precjenjivanje predmetnih dionica i participativnih obveznica s obzirom na cijenu koja je bila određena ugovorom od 18. prosinca 1996. bilo opravdano Kraljevskom odlukom iz 1985., valja isto tako ustvrditi da je Komisija prilikom donošenja pobijane odluke za to znala, kao što to proizlazi osobito iz točaka 62. do 64. i bilješke 21. odluke o pokretanju službenog istražnog postupka. Osim toga, u svojem dopisu Komisiji od 11. siječnja 2001., zavedenom kao zaprimljenom 15. siječnja 2001., valonska tijela vlasti napisala su:

„Valja podsjetiti da je ukupna cijena od 113 712 000 BEF za povlaštene dionice bez prava glasa i participativne obveznice društava Verlipack Ghlin i Verlipack Jumet koje je imala Valonska regija u to doba predstavljala 80 % vrijednosti tih dionica i participativnih obveznica s obzirom na njihovu emisijsku cijenu.

Naime, prema Kraljevskoj odluci od 7. svibnja 1985. (članku 3.) o izdavanju povlaštenih dionica bez prava glasa koje izdaju dionička društva iz nacionalnih sektora, ‚cijena ne može biti niža od 80 % emisijske cijene' ako povlaštene dionice bez prava glasa otkupljuje društvo izdavatelj ili treća osoba.

Međutim, uzimajući u obzir financijski položaj grupe Verlipack, koja je u to doba bila u fazi restrukturiranja, ta cijena vjerojatno nije odgovarala stvarnoj vrijednosti dionica i

RADNI PRIJEVOD

participativnih obveznika, nego je bila određena kako bi se ispoštovalo prethodno navedeno belgijsko zakonodavstvo, što je grupa Beaulieu prihvatila.

[...]

Stoga su stranke odredile četverogodišnji rok za beskamatnu otplatu duga grupe Beaulieu kako bi se donekle nadoknadili dodatni troškovi koji su posljedica primjene propisa (koji su vrijedili da dan plaćanja) s obzirom na ekonomsku vrijednost imovine."

98 Ta ista informacija se u bitnom ponavlja i u točki 2. dopisa koji je Kraljevina Belgija uputila Komisiji 26. srpnja 2001.

99 U svakom slučaju, argument koji se odnosi na Kraljevsku odluku iz 1985., budući da se radi o tumačenju te odluke, ne može se smatrati elementom koji Prvostupanjski sud ne bi mogao ocjenjivati.

100 Treće, u vezi s nedopuštenosti tužiteljevog argumenta da je u pogledu analize dvaju uvjeta koji se odnose na nanošenje štete tržišnom natjecanju i utjecaj na trgovinu unutar Zajednice pobijana odluka kratka i pogrešna, valja ustvrditi da se tužitelj ne poziva ni na jedan podatak koji Komisiji nije bio poznat u vrijeme donošenja pobijane odluke, nego samo kritizira analizu iz točaka 70. do 72. koja se temelji na položaju grupe Beaulieu na tržištu tekstila iako se odluka odnosi na tu grupu kao dioničara društava grupe Verlipack, a ne kao proizvođača tekstila.

101 Iz prethodnoga proizlazi da prigovor Komisije glede nedopuštenosti prvoga tužbenog razloga treba odbiti.

102 Drugi tužbeni razlog, u okviru kojega tužitelj tvrdi da je Komisija prekršila načelo proporcionalnosti jer je naložila povrat potpore iako navodno prisilnim otkupom predmetnih dionica i participativnih obveznica tužitelj nije ostvario nikakvu korist, temelji se na istim onim informacijama na koje se tužitelj poziva u okviru prvoga tužbenog razloga i koje je Komisija znala u vrijeme donošenja pobijane odluke. Zato prigovor nedopuštenosti toga tužbenog razloga treba isto tako odbiti.

103 U okviru trećeg tužbenog razloga tužitelj tvrdi da je Komisija prekršila načelo jednakog postupanja, ističući pritom način izračuna vrijednosti dionica razreda B i participativnih obveznica razreda I., trenutak izračuna njihove vrijednosti i određivanje korisnika potpore, i oslanjajući se na činjenicu da je dodatak od 20. studenoga 1998. bio samo neka vrsta naknade za prisilni otkup tih dionica i participativnih obveznica iz 1996. godine. Pritom se tužitelj ponovno oslanja na informacije koje su Komisiji bile poznate u vrijeme donošenja pobijane odluke. Zato prigovor nedopuštenosti toga tužbenog razloga nije moguće prihvatiti.

104 Što se tiče dokumenata na koje se tužitelj pozvao u potporu svojem zahtjevu, a koji su navedeni u točki 76. ove presude, od kojih neki, prema njegovom mišljenju, samo pojašnjavaju određene sporedne aspekte ovog predmeta, valja napomenuti, prvo, da ih u skladu sa sudskom praksom navedenom u prethodnim točkama 82. do 84. treba odbiti. Drugo, kao što to proizlazi iz spisa i iz pitanja koja je u vezi s tim Prvostupanjski sud postavio u usmenom dijelu postupka, nijedan se tužbeni razlog ili argument na koji se pozvao tužitelj ne temelji na tim dokumentima, za koje Komisija tvrdi da ih u vrijeme

RADNI PRIJEVOD

donošenja pobijane odluke nije imala i to ni u spisu koji je bio osnova za donošenje pobijane odluke ni u bilo kakvom povezanom spisu.

105 Naposljetku, što se tiče tužiteljevog argumenta koji se temelji na Prilogu 18. tužbi, u skladu s kojim je u prosincu 1997. Sowagep obećao novi kapitalni ulog u visini od 100 milijuna BEF u društvo Verlipack, dovoljno je ustvrditi da sam tužitelj tvrdi da on nije ni od kakva značaja za ovaj predmet.

106 Iz svega prethodnoga proizlazi, prvo, da se tužitelj ne može pozivati na dokumente navedene u točki 76. ove presude, koje stoga valja zanemariti, i, drugo, da prigovor nedopuštenosti koji je istaknula Komisija treba odbiti.

Meritum

107 U prilog svojoj tužbi tužitelj ističe četiri tužbena razloga koja se temelje na povredi, prvo, članka 87. stavka 1. UEZ-a i članaka 7. i 13. Uredbe br. 659/1999, drugo, načela proporcionalnosti i članka 14. Uredbe br. 659/1999, treće, načela jednakog postupanja i, četvrto, obveze obrazlaganja.

Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi članka 87. stavka 1. UEZ-a i članka 7. Uredbe br. 659/1999 u vezi s člankom 13. te uredbe

108 Tužitelj raščlanjuje prvi tužbeni razlog na tri dijela koja se odnose, prvo, na postojanje potpora koje određene poduzetnike stavljaju u povoljniji položaj, drugo, na činjenicu da, ako je neka prednost bila odobrena, tužitelja nije moguće smatrati favoriziranim poduzetnikom u smislu članka 87. stavka 1. UEZ-a i, naposljetku, na nanošenje štete tržišnom natjecanju i utjecaj na trgovinu unutar Zajednice.

Prvi dio: postojanje potpora koje određene poduzetnike stavljaju u povoljniji položaj

– Argumenti stranaka

109 Tužitelj u prvom redu tvrdi da je rasuđivanje iz pobijane odluke, prema kojem je on imao objektivno postojeći i dospjeli dug u visini od 113 712 000 BEF koji je otplatio prijenosom 9 704 dionica koje je imao u društvu Verlipack Holding II i čija je vrijednost bila niža ili čak nula, previše pojednostavljeno. Takvo se rasuđivanje temelji isključivo na uzimanju u obzir tražbine u visini od 113 712 000 BEF *in abstracto* te se ne vodi računa o činjenicama ili gospodarskoj stvarnosti. Smatra da se u pobijanoj odluci taj dug tretira kao da je riječ o obvezi vraćanja sredstava koja su javna tijela vlasti stvarno dala na raspolaganje tužitelju, što nije slučaj.

110 Tako tužitelj pojašnjava da je ugovorom od 18. prosinca 1996. bio prisiljen od Valonske regije kupiti dionice, koje je držao tek kratko vrijeme, to jest od 18. prosinca 1996. do 11. travnja 1997., dana kada je Heye preuzeo kontrolu nad Verlipack Holdingom II. Već od samog početka bilo je jasno da je stvarni adresat društvo Verlipack Holding I, nad kojim je Heye trebao ponovno preuzeti kontrolu. Stoga su za tužitelja te dionice bile bez ikakve imovinske vrijednosti. Osim toga, nisu samo ekonomska razmatranja bila ta koja su Komisiju trebala navesti da shvati da tužitelj nije svojevoljno sklopio ugovor od 18. prosinca 1996. Navodi da je tijekom službenog istražnog postupka Komisija bila pisanim putem u cijelosti obaviještena o činjenici da je taj ugovor bio nametnut tužitelju.

RADNI PRIJEVOD

Tako je iz dopisa Valonske regije Komisiji od 25. svibnja 1998. očito da je Valonska regija posve izgubila povjerenje u tužitelja i da je željela postati dijelom grupe koju kontrolira Heye. Zato je Valonska regija zahtijevala od grupe Beaulieu da od nje otkupi njezin cjelokupan udio prije nego što bi u grupu Verlipack mogla dovesti novog partnera. Istodobno Heye nije želio biti povezan s grupom u kojoj državna tijela vlasti imaju udio.

111 Drugo, tužitelj smatra da se prisilni otkup dionica društava Verlipack Jumet i Verlipack Ghlin ne može smatrati prednošću u smislu članka 87. UEZ-a.

112 Prvo, glede objektivnog vrednovanja predmetnih dionica nije moguće zanijekati da njihova stvarna vrijednost svakako nije bila 113 712 000 BEF. Uostalom, u svojem dopisu Komisiji od 11. siječnja 2001., zavedenom kao zaprimljenom 15. siječnja 2001., Valonska regija priznala je da je cijena dionica i participativnih obveznica koja se temelji na Kraljevskoj odluci iz 1985. nerazmjerna i bez ikakve veze s njihovom ekonomskom vrijednošću, dok bi stručnjak koji bi ih vrednovao, utvrdio da su otkupljene dionice bezvrijedne. To je utvrđenje potvrđeno dopisom Kraljevine Belgije Komisiji od 26. srpnja 2001., prema kojem je financijski položaj triju društava Verlipack bio zabrinjavajući, a prodajna cijena dionica i participativnih obveznica, određena Kraljevskom odlukom iz 1985., više nije odgovarala njihovoj stvarnoj vrijednosti. Nijedan normalan gospodarski subjekt ne bi želio izvršiti takvu kupnju u takvim okolnostima, tako da se s obzirom na predmetne okolnosti ta kupnja ne može opisati kao dobrovoljna akvizicija. Osim toga, na dan otkupa Heye nije preuzeo nikakvu obvezu glede svojeg mogućeg ulaska u kapital grupe Verlipack; ta je obveza bila preuzeta tek ugovorom od 26. prosinca 1996. između društava Imcopack Vlaanderen i Imcopack Wallonie, s jedne strane, i Heye, s druge strane.

113 Kupnja dionica značila je i da je Valonska regija posve izašla iz društava Verlipack Jumet i Verlipack Ghlin, što je dodatno bila znatna nepovoljnost.

114 Činjenica da je stvarna vrijednost dionica već tada bila nula ili čak negativna potvrđena je, prvo, Odlukom 2001/856, u čijoj je uvodnoj izjavi 104. navedeno da „su 1996. pogoni u Ghlinu i Jumetu zabilježili znatne tekuće gubitke i snažan pad prometa u usporedbi s prethodnim godinama", u uvodnoj izjavi 107. pojašnjeno da je „Komisija utvrdila da financijski položaj društva Verlipack prije ulaska Heya nije dao zaključiti da bi to društvo moglo preživjeti", a u uvodnoj izjavi 115. zaključeno je da „rezultati tekućeg poslovanja [društva Verlipack] prije ulaska Heya vrlo jasno upućuju na poteškoće te grupe" [neslužbeni prijevod]. Drugo, Komisija je i sama bila svjesna izuzetno lošeg financijskog položaja u kojem se krajem 1996. našlo društvo Verlipack. U uvodnim izjavama 11. i 12. pobijane odluke Komisija je napomenula da su „oba društva iz Valonije zabilježila gubitke u tom razdoblju", odnosno 1995. i 1996., i da „grupa Verlipack ne bi mogla krajem 1996. otplatiti dospjele bankovne kredite" [neslužbeni prijevod]. Rasuđivanje kojim se vodila Komisija kada je zaključila da 9 704 dionica društva Verlipack Holding II nema nikakvu vrijednost trebalo bi vrijediti i za predmetne dionice.

115 Stajalište da 1996. grupa Verlipack nije bila sposobna preživjeti dijelio je i nezavisni odvjetnik M. Jacobs u svojem mišljenju u presudi Belgija/Komisija od 3. srpnja 2003., točka 44. gore (Zb., str. I-6934.).

RADNI PRIJEVOD

116 Ako Komisija ustraje u svojim tvrdnjama o vrijednosti dionica 1996., tužitelj inzistira da ona izradi evaluacijsko izvješće kako bi poduprla to svoje stajalište i da pojasni koliko je vodila računa osobito o položaju društava grupe Verlipack i činjenici da dionice nisu imale nikakvo pravo glasa i da su, čak i nakon što su bile pretvorene u dionice s pravom glasa, činile tek vrlo mali postotak temeljnog kapitala društva Verlipack.

117 Inače, još dva druga argumenta podupiru stajalište da iznos od 113 712 000 BEF nije bilo moguće smatrati odrazom vrijednosti stečene koristi; prvo, u građanskom pravu ta je tražbina utrnula. Provedbom dodatka od 20. studenoga 1998. ta je tražbina u skladu s obveznim pravom prestala; drugo, Valonska regija je tužitelju nametnula iznos od 113 712 000 BEF na temelju Kraljevske odluke iz 1985.

118 S tim u vezi tužitelj napominje da se Valonska regija, kako bi opravdala ekonomski štetnu cijenu određenu ugovorom od 18. prosinca 1996., pozvala na odgovarajuću pravnu obvezu, tako da je cijena koja je bila određena zakonom ili ugovorom bila predstavljana kao cijena o kojoj nije moguće pregovarati i koja je nametnuta.

119 Tužitelj želi napomenuti, prvo, da se Kraljevskom odlukom iz 1985., a osobito njezinim člankom 3., ne propisuje obveza otkupa, nego se ona odnosi na pravo na otkup, drugo, da se njome predviđa da se sporazumom o upisu mora predvidjeti pravo na otkup kao i urediti različiti načini otkupa, koji su u ovom slučaju određeni člankom 11. ugovora od 30. travnja 1985. i Prilogom 1. tom ugovoru, te, naposljetku, da se njome poduzetniku u koji ulaže država daje pravo na otkup vrijednosnih papira od države po cijeni koja ne može biti niža od 80 % emisijske cijene. Tom se odredbom ne isključuje mogućnost da država omogući otkup mimo sporazuma o upisu na način da odredi cijenu koja je niža od 80 % emisijske cijene. Ta se odredba ne odnosi na slučajeve u kojima sama država želi istupiti iz društva ili prisiljava privatnog poduzetnika da preuzme njezin udio. Svako drugo tumačenje značilo bi da je država kao dioničar „zatočena" i da nikada neće može prodati svoj udio. Dakle, ugovor od 18. prosinca 1996. i dodatak od 20. studenoga 1998., koji se očito ne temelje na pravu na otkup iz ugovora od 30. travnja 1985., nipošto nisu protivni članku 3. Kraljevske odluke iz 1985.

120 Tako je argument Komisije da je tužitelj, time što je sklopio dodatak od 20. studenoga 1998., prekršio članak 3. Kraljevske odluke iz 1985. netočan jer Valonska regija nije bila zakonski obvezna odrediti cijenu za ustup dionica u visini od 80 % njihove nominalne vrijednosti.

121 Argument da je cijena od 113 712 000 BEF za dionice razreda B i participativne obveznice razreda I. bila nametnuta ugovorom od 30. travnja 1985. isto tako nije moguće prihvatiti.

122 Ustvari, na ovu pravnu stvar nije primjenjiva nijedna od odredbi ugovora od 30. travnja 1985., a osobito njegovi članci 10. i 11. Člankom 10. tog ugovora određen je uvjet koji nije moguće ispuniti u okviru ugovora od 18. prosinca 1996. jer je obveza otkupa koja je nametnuta tom odredbom primjenjiva samo „ukoliko to dopuštaju prenesena dobit i raspoložive rezerve društava". Osim toga, tužitelj, koji se ne smije izjednačiti s g. De Clerckom, nema saznanja o dokumentu iz kojega navodno proizlazi da je preuzeo tu konkretnu obvezu i da članak 10. nije odredba nametnuta Kraljevskom odlukom iz 1985. Članak 11. ugovora od 30. travnja 1985., iako u skladu s Kraljevskom odlukom iz 1985., nije mjerodavan u ovoj pravnoj stvari. Naime, i tim člankom i sporazumom kojim se

RADNI PRIJEVOD

određuje mogućnost otkupa, koji je dio Priloga 1. ugovoru od 30. travnja 1985., priznaje se društvima Verlipack samo pravo na otkup, a ne i obveza otkupa, pri čemu valja imati na umu da je to pravo priznato tim društvima, a ne tužitelju.

123 Naposljetku, četiri mjeseca nakon ugovora od 18. prosinca 1996. Valonska je regija u pregovorima s Heyom utanačila sličnu obvezu otkupa u okviru koje se pristala odreći prekomjerno visoke cijene koja se temeljila na općoj obvezi jer je, kao što proizlazi iz članka 1. ugovora o mogućnosti otkupa, kao mjerilo za određivanje cijene u obzir bila uzeta neto vrijednost imovine, odnosno stvarna vrijednost predmetnih dionica, a ne emisijska cijena.

124 Dodatkom od 20. studenoga 1998. koji je Komisija pogrešno smatrala posve samostalnim ugovorom, što je nelogično s obzirom na njegov tekst (naziv, uvodne izjave i odredbe upućuju na to da nije riječ o samostalnom ugovoru, nego, upravo suprotno, o dijelu ugovora od 18. prosinca 1996.), i pritom previdjela činjenicu da se ta transakcija odnosi na plaćanje za dionice koje je tužitelj stekao 1996., cijena transakcije samo se, dakle, prilagođava tako da se uvjeti plaćanja usklađuju s onima koji su već vrijedili za Heye, jer je tužitelju bilo omogućeno da Valonskoj regiji za prisilno stečene dionice prijenosom određenog broja dionica plati jednake stvarne ekonomske vrijednosti.

125 Drugo, što se tiče konkretne procjene aspekta „koristi", tužitelj napominje, prvo, da mu stečene dionice nisu omogućile nikakvu dodatnu kontrolu jer dok ih je imala Valonska regija nisu imale pravo glasa (koja, stoga, nije pomoću njih mogla utjecati na postupak odlučivanja u društvima Verlipack), potom, da mu na temelju predmetnih dionica nije bila isplaćena nikakva dividenda niti je na temelju njih ostvario ikakvu drugu financijsku korist i, naposljetku, da predmetne dionice nije mogao zamijeniti za gotovinu jer je zbog ulaska Heya predmetne dionice morao uložiti zajedno sa svojim kontrolnim udjelom u Verlipack Holdingu I.

126 Dakle, Komisija je činjenično stanje trebala ispitati cjelovito, činjenice ne analizirati zasebno i kao polazište uzeti gospodarsku stvarnost ne ograničavajući svoju analizu na formalnopravne aspekte, kao što je to u vezi s određivanjem vrijednosti dionica Sud odlučio u presudi od 24. listopada 1996., Njemačka i dr./Komisija (C-329/93, C-62/95 i C-63/95, Zb., str. I-5151., t. 36.). Prema tužiteljevu mišljenju, pristup Komisije je restriktivan jer je ograničen na nominalnu vrijednost dionica koje je tužitelj bio prisiljen kupiti, uz isključenje svakog drugog čimbenika.

127 Da je Komisijina analiza pogrešna, tužitelj objašnjava na sljedeći način: da mu je, umjesto da mu proda dionice i odredi da će plaćanje biti izvršeno kasnije ili gotovinskim plaćanjem ili prijenosom dionica umjesto isplate, Valonska regija dionice već na početku dala bez ikakve naknade ili protučinidbe, u obzir bi se prilikom ocjenjivanja je li korist ostvarena i koliko je velika, uzela samo vrijednost dionica dobivenih besplatno. Zato tužitelj smatra da u ovoj pravnoj stvari treba voditi računa o posebnim okolnostima, odnosno o prisilnom otkupu i umjetno određenoj cijeni, zbog čega činjeničnu situaciju u ovom slučaju i onu prethodno opisanu treba s aspekta prava državnih potpora analizirati jednako. Naime, u oba slučaja tužitelj ima određen broj dionica i činjenica da je nenaplatno davanje na raspolaganje bilo izvršeno izravno ili oprostom obveze plaćanja ne bi trebala biti relevantna. Dakle, Komisija je svoju analizu, umjesto da je temelji na tražbini *in abstracto*, trebala proširiti na stvarnu vrijednost imovine koja je

RADNI PRIJEVOD

bila prenesena na tužitelja. Samo takvom analizom moglo bi se ocijeniti je li, s obzirom na gospodarsku stvarnost, ostvarena korist.

128 Komisija zahtijeva da se ovaj dio tužbenog razloga odbije.

– Ocjena Prvostupanjskog suda

129 Prvo valja ispitati tužiteljev argument da ga je ugovorom od 18. prosinca 1996. Valonska regija prisilila da kupi 14 214 dionica razreda B i participativnih obveznica razreda I. za cijenu od 113 712 000 BEF, što je argument koji se temelji na dopisu od 25. svibnja 1998. u kojem su belgijska tijela vlasti pojasnila da je „Valonska regija, budući da je izgubila povjerenje u grupu Beaulieu, kao uvjet za odobravanje osnivanja dvaju holdinga odredila otkup dionica koje ima u poslovnim pogonima Verlipack Ghlin i Verlipack Jumet".

130 Uvodno valja napomenuti da otkup dionica koji je bio predmetom ugovora od 18. prosinca 1996. Komisija u pobijanoj odluci nije okvalificirala kao državnu potporu.

131 S obzirom na to utvrđenje, valja napomenuti da prema članku 3. dodatka od 18. studenoga 1987., „od 1. listopada 1987. nižepotpisani Imcour NV i g. R. De Clerck neopozivo se obvezuju preuzeti i izvršiti sva prava i obveze kako su određene ugovorom od 30. travnja 1985. i njegovim prilogom, kojih su Adsum NV i g. De Backer bili nositelji na taj dan".

132 Među tim obvezama bila je i ona iz članka 10. stavka 1. ugovora od 30. travnja 1985. prema kojoj se Adsum trebao obvezati da će od pete poslovne godine nakon potpisivanja tog ugovora tri društva Verlipack svake godine otkupiti 10 % dionica razreda B (otkup po njihovoj nominalnoj cijeni) i participativnih obveznica razreda I. (otkup po cijeni od 10 000 BEF po obveznici) u vlasništvu SNRSN-a ukoliko to dopuštaju prenesena dobit i raspoložive rezerve tih društava. Prema članku 10. stavku 3. tog ugovora, Adsum će u svakom slučaju ispuniti obveze predviđene tim ugovorom čak i ako ne budu sklopljeni takvi ugovori.

133 Osim toga, u dodatku od 18. studenoga 1987. bilo je navedeno da je u nadzoru upravljanja društvima Verlipack došlo do promjene i da su to 17. studenoga 1987. odobrili ministri gospodarstva i financija, u skladu s člankom 14. stavkom 2. ugovora od 30. travnja 1985.

134 Naposljetku, člankom 16. ugovora od 30. travnja 1985. bile su predviđene izmjene statuta društava kako bi se u obzir uzele odredbe tog ugovora.

135 Iz navedenoga proizlazi da je tužitelj znao za sve činjenice kada je pristao preuzeti ne samo prava, nego i obveze određene ugovorom od 30. travnja 1985. koje su Adsum i g. De Backer imali prema Verlipacku i Kraljevini Belgiji i koje su u skladu s člankom 16. tog ugovora trebale biti sastavnim dijelom statuta društava Verlipack. Osobito, Imcour Holding, čiji je sljednik tužitelj, u skladu s člankom 3. dodatka od 18. studenoga 1987. neopozivo se obvezao ispuniti obveze i uvjete otkupa dionica razreda B i participativnih obveznica razreda I. društva Verlipak koje je imao SNRSN.

RADNI PRIJEVOD

136 Osim toga, tužitelj ne može isključiti primjenu takve obveze otkupa pozivanjem na uvjet koji se odnosi na postojanje prenesene dobiti i raspoloživosti rezervi društava Verlipack iz članka 10. stavka 1. ugovora od 30. travnja 1985. jer je tužitelj, na temelju članka 10. stavka 3. tog ugovora, u svakom slučaju trebao sâm otkupiti dionice razreda B i participativne obveznice razreda I. koje je imao SNRSN ako to ne učine društva Verlipack.

137 Isto tako valja primijetiti da je prijevremenim otkupom dionica razreda B i participativnih obveznica razreda I. koje su bile predmetom ugovora od 18. prosinca 1996. tužitelj stekao nekoliko koristi.

138 Prvo, tužitelj je odmah stekao vlasništvo svih dionica razreda B i participativnih obveznica razreda I. koje su još imala valonska tijela vlasti, koje je u skladu s dodatkom od 18. studenoga 1987. u svakom slučaju trebao otkupiti u godišnjim obrocima, što mu je omogućilo da provede restrukturiranje društva Verlipack udruživanjem s Heyem i da prijenosom svih dionica na Verlipack Holding I pojednostavi ustroj grupe.

139 S tim u vezi valja podsjetiti da je, kao što proizlazi iz spisa (vidjeti osobito uvodne izjave 11. i 12. pobijane odluke, točku 23. tužbe i odlomke 6. i 7. dopisa Kraljevine Belgije Komisiji od 26. srpnja 2001.), položaj društava u grupi Verlipak 1996. postao tako zabrinjavajući da se činilo da je za uspješnu sanaciju grupe neophodan ulazak društva specijaliziranog za proizvodnju stakla. Inače, to specijalizirano društvo, u ovom slučaju Heye, nije htjelo steći udio u kapitalu grupe u kojoj udjel imaju državna tijela vlasti jer bi zbog te činjenice prema njegovom mišljenju „mogla postojati vjerojatnost da u slučaju formiranja saveza između Valonske regije i grupe Beaulieu dođe do promjene većinskog udjela".

140 Uostalom, to utvrđenje iz dopisa od 25. svibnja 1998. tužitelj ni ne osporava jer u točki 22. svoje tužbe navodi da „grupa Beaulieu ima određeni dojam da dioničar koji je osoba javnoga prava više nije voljan aktivno podupirati tri društva Verlipack i da će bez temeljitih promjena ona završiti ravno u stečaju. Zato Beaulieu želi pokrenuti sanaciju i u tu svrhu traži strateškog partnera s priznatim iskustvom na tržištu stakla. U tom se okviru vode pregovori s [...] Heyem [...], koji je jedan od vodećih njemačkih proizvođača stakla".

141 Osim toga, iz dopisa Kraljevine Belgije Komisiji od 25. srpnja 2001. proizlazi da su „Beaulieu, Heye i Valonska regija pokrenuli pregovore kako bi uredili prijenos grupe Verlipack na Heya i razvili novu financijsku konstrukciju koja je i bila uspostavljena u travnju 1997." i da „je nakon sporazuma između Beaulieua i Heya bilo odlučeno da dionice i participativne obveznice društava Verlipack Ghlin i Verlipack Jumet u vlasništvu Valonske regije Beaulieu treba otkupiti prije nego što Valonska regija eventualno ponovno intervenira".

142 Uostalom, Valonska je regija u restrukturiranju grupe Verlipack aktivno sudjelovala s namjerom da spriječi prijeteće gubitke koji su joj prijetili. Kao što proizlazi iz uvodnih izjava 18. do 22. Odluke 2001/856, 1997. je za navedeno restrukturiranje Heyu dala dva zajma od po 250 milijuna BEF kojima se financirao Heyev ulog u kapital Verlipacka (s tim u vezi vidjeti i gore u točki 44. navedenu presudu od 3. srpnja 2003., Belgija/Komisija, točke 22. do 24.).

RADNI PRIJEVOD

143 Drugo, upravo u okviru gore navedenih pregovora i sporazuma između Beaulieua i Heya valja isto tako navesti koristi koje je tužitelj ostvario u vezi s cijenom dionica razreda B i participativnih obveznica razreda I. koje je stekao, kao i u vezi s načinom plaćanja za njih.

144 Tako je prvo, iako je u skladu s ugovorom od 30. travnja 1985. kojemu je pristupio putem dodatka od 18. studenoga 1987. tužitelj trebao dogovorenu cijenu plaćati postupno po dospijeću rata, ugovorom od 18. prosinca 1996. mogao je dobiti mogućnost odgode plaćanja cijene predmetnih dionica i participativnih obveznica do 31. prosinca 2001., i to bez kamata, bez obzira na to što je odmah stekao sve te dionice i participativne obveznice, pa je tako mogao olakšati restrukturiranje društva Verlipack.

145 Potom, suprotno tužiteljevoj tvrdnji da cijena nije bila predmet pregovora i da je stoga morao platiti iznos u visini od 142 140 000 BEF koji je odgovarao iznosu od 100 % nominalne vrijednosti predmetnih dionica i participativnih obveznica, tužitelj je dobio popust u visini od 28 428 000 BEF, pri čemu je u skladu s člankom 3. Kraljevske odluke iz 1985. cijena koju je trebao platiti odgovarala 80 % emisijske cijene, iako je odmah stekao vlasničko pravo kao i pravo da iznos od 113 712 000 BEF plati tek 31. prosinca 2001. i to bez kamata.

146 Naposljetku, takva analiza proizlazi i iz dopisa Kraljevine Belgije Komisiji od 26. srpnja 2001., prema kojem je „grupa Beaulieu pristala otkupiti te dionice i participativne obveznice u zamjenu za povoljne uvjete plaćanja, odnosno četverogodišnji rok beskamatne odgode plaćanja kako bi se olakšalo predviđeno restrukturiranje pod vodstvom Heya u suradnji s Valonskom regijom".

147 Tako zadnji odlomak dopisa od 25. svibnja 1998., na koji se tužitelj pozvao u prilog svojem argumentu da ugovorom od 18. prosinca 1996. uopće nije bila predviđena mogućnost pregovaranja prilikom otkupa predmetnih dionica i participativnih obveznica, treba tumačiti u prethodno navedenom kontekstu tog otkupa, osobito s obzirom na činjenicu da su se između Heya i tužitelja vodili pregovori koji su doveli do sporazuma i do pristanka tužitelja na predmetni otkup pod gore navedenim uvjetima, pa se stoga ne smije shvatiti kao dokaz da je Valonska regija izvršila pritisak na tužitelja.

148 Inače, sljedeći odlomci tog dopisa od 25. svibnja 1998. pokrepljuju tu analizu u dijelu u kojem se u njima izrijekom spominje da je za poboljšanje položaja društva Verlipack nužno potreban prijenos kontrole nad grupom na Heya kako bi se novomu ulagaču zajamčila većina u tom holdingu, što je više odraz izričite želje tužitelja da Heye bude uključen u gospodarsko restrukturiranje grupe Verlipack.

149 Iz toga dakle proizlazi da s obzirom na obvezu otkupa dionica razreda B i participativnih obveznica razreda I. koju je tužitelj preuzeo dodatkom od 18. studenoga 1987. kao i na sporazum koji je između grupe Beaulieu i Heya sklopljen prije tog otkupa te na koristi koje iz toga proizlaze, tužiteljev argument da su ga valonska tijela vlasti prisilila da tako postupi treba odbiti.

150 Drugo, valja ispitati tužiteljev argument da je cijena predmetnih dionica i participativnih obveznica čija je vrijednost bila nula ili čak negativna, bila precijenjena u vrijeme ugovora od 18. prosinca 1996. i da je predmet dodatka od 20. studenoga 1998. bila prilagodba cijene određene u prethodnom ugovoru kako bi se ona uskladila s cijenom

RADNI PRIJEVOD

koju je Verlipack Holding I, odnosno, kao što to tvrdi tužitelj, Heye, platio četiri mjeseca kasnije u ugovoru od 9. travnja 1997. u okviru slične obveze otkupa dionica čija je cijena bila određena s obzirom na njihovu stvarnu, a ne nominalnu, vrijednost.

151 Prvo, u vezi s precijenjenošću dionica s obzirom na cijenu određenu ugovorom od 18. prosinca 1996., valja podsjetiti da je tužitelj, time što je dodatkom od 18. studenoga 1987. pristupio ugovoru od 30. travnja 1985., prihvatio otkupiti dionice razreda B i participativne obveznice razreda I. društva Verlipack koje su bile u vlasništvu SNRSN-a u skladu s rokovima i po cijeni koji su bili određeni tim ugovorom i da je znao da u skladu s Kraljevskom odlukom iz 1985., koja je bila posebno spomenuta u članku 4. točki (f) zadnjem podstavku ugovora od 30. travnja 1985., cijena povlaštenih dionica bez prava glasa ne može biti niža od 80 % njihove emisijske cijene.

152 Osim toga, iz teksta dopisa od 11. siječnja 2001., zavedenog kao zaprimljenog 15. siječnja 2001., koji je preuzet u točki 97. ove presude, proizlazi da su valonska tijela vlasti pisanim putem obavijestila Komisiju da cijena od 113 712 000 BEF predstavlja, u skladu s Kraljevskom odlukom iz 1985., 80 % vrijednosti emisijske cijene tih predmetnih dionica i participativnih obveznica.

153 Iz dopisa Kraljevine Belgije Komisiji od 26. srpnja 2001. isto tako proizlazi da su u odgovoru na tvrdnju Komisije, prema kojoj je „obveza određivanja cijene u visini od 80 % emisijske cijene zakonska obveza koja je bez iznimke nametnuta svima koji žele kupiti takve povlaštene dionice", belgijska tijela vlasti pojasnila da su već bila uzela u obzir činjenicu da Kraljevskom odlukom iz 1985. nisu bili određeni uvjeti plaćanja i da su posebni dogovoreni uvjeti bili opravdani dodatnim troškom koji je za grupu Beaulieu proizlazio iz primjene belgijskih propisa.

154 Tako su belgijska tijela vlasti, iako su, kao što proizlazi iz uvodnih izjava 77. do 79. pobijane odluke, potvrdila činjenicu da cijena po kojoj su bile plaćene predmetne dionice i participativne obveznice nije prema njihovu mišljenju odgovarala gospodarskoj stvarnosti, ipak tu cijenu opravdala s obzirom na Kraljevsku odluku iz 1985. koja je primjenjiva na sve operacije stjecanja kao što je ova koja je ovdje sporna, a u dopisima od 11. siječnja i 26. srpnja 2001., koji se spominju u točkama 152. i 153. ove presude, izjavila da su taj dodatni trošak nadoknadila povoljnim uvjetima otkupa, odnosno tako da su tužitelju odobrila četverogodišnju beskamatnu odgodu plaćanja od trenutka prijenosa vlasništva kao i da je grupa Beaulieu pristala na tu cijenu.

155 Osim toga, iz točaka 10. i 13. odluke o pokretanju službenog istražnog postupka proizlazi da je vrijednost imovine premašivala iznos dugova; imovina triju proizvodnih pogona (Ghlin, Jumet i Mol) bila je procijenjena na 515 milijuna BEF, a dugovi na više od 362,8 milijuna BEF.

156 Naposljetku valja ustvrditi da iz spisa ne proizlazi da je tužitelj u okviru bilo kojeg nacionalnog sudskog postupka osporavao bilo svoju obvezu plaćanja cijene predmetnih dionica i participativnih obveznica navedenu u ugovoru od 18. prosinca 1996. koji je uostalom i prihvatio, bilo primjenjivost Kraljevske odluke iz 1985.

157 Drugo, u vezi sa svrhom dodatka od 20. studenoga 1998. valja ustvrditi da je tim dodatkom predviđeno da je dug moguće otplatiti ili uplatom iznosa od 113 712 000 BEF ili prijenosom 9 704 dionica društva Verlipack Holding II.

RADNI PRIJEVOD

158 Tako, utvrdivši da je dug moguće otplatiti ne samo doznakom u visini od 113 712 000 BEF, nego i prijenosom 9 704 dionica čija je vrijednost bila nula, valja ustvrditi da predmet ugovora od 20. studenoga 1998. nije mogla biti prilagodba cijene dogovorene ugovorom od 18. prosinca 1996. cijeni određenoj ugovorom od 9. travnja 1997., jer je njime, kao što proizlazi iz njegova teksta, samo bila dodana mogućnost oplate duga prijenosom bezvrijednih dionica.

159 Osim toga, da je postojala namjera da se cijena prilagodi, razumno je pretpostaviti, prvo, da bi isto tako bilo predviđeno i sniženje doznakom plativog iznosa i, drugo, da takav dodatak ne bi bio usvojen 20. studenoga 1998., odnosno približno 20 mjeseci nakon potpisivanja ugovora od 9. travnja 1997. između Valonske regije i društva Verlipack Holding I (čiji je vlasnik bio Heye), odnosno na dan kada, kao što proizlazi iz točke 75. pobijane odluke, društvo Verlipack Holding II više nije moglo ispunjavati svoje obveze. Naime, presudom od 31. svibnja 1999. Tribunal de commerce de Mons (Trgovački sud u Monsu) utvrdio je da je društvo Verlipack Holding II plaćanja obustavilo već u lipnju 1998.

160 Iz toga proizlazi da tužiteljev argument da je 1996. stvarna vrijednost dionica bila nula ili čak negativna i da je svrha dodatka od 20. studenoga 1998. bila prilagodba cijene određene ugovorom od 18. prosinca 1996. cijeni određenoj ugovorom od 9. travnja 1997., nije moguće prihvatiti.

161 Iz svega navedenoga proizlazi da prvi dio prvog tužbenog razloga treba odbiti.

Drugi dio: činjenica da, iako je prednost bila dodijeljena, tužitelja ipak nije moguće smatrati poduzetnikom u povoljnijem položaju u smislu članka 87. stavka 1. UEZ-a

– Argumenti stranaka

162 U potporu ovom dijelu tužbenog razloga tužitelj se poziva na Odluku 2001/856, a osobito na njezine točke 109. i 110. u kojima Komisija navodi da primatelj potpore, koji će je eventualno trebati vratiti, nije nužno poduzetnik koji je sredstva primio neposredno od tijela javnih vlasti, nego poduzetnik koji ih je stvarno koristio. Prema uvodnoj izjavi 110. Odluke 2001/856, to je potvrđeno praksom Suda koja razlikuje poduzetnike koji su poslužili samo kao posrednici za prijenos sredstava od poduzetnika koji su od potpore ostvarili takvu korist da ih možemo smatrati primateljima. Međutim, tužitelj ponovo ističe da je dionice koje je bio prisiljen kupiti imao samo vrlo kratko vrijeme i da ih nije imao namjeru zadržati. Kao što proizlazi iz dopisa Valonske regije Komisiji od 25. svibnja 1998., prisilni otkup tih dionica treba shvatiti s obzirom na činjenicu da je Heye trebao preuzeti kontrolu nad grupom Verlipack, što je razlog zašto su predmetne dionice bile plasirane u društvo Verlipack Holding I i posredno završile u rukama Heya.

163 Tužitelj stoga smatra da nije moguće smatrati da je bio favoriziran u smislu članka 87. stavka 1. UEZ-a.

164 Iz toga proizlazi da je pobijana odluka, u dijelu u kojem se utvrđuje da je tužitelj bio primatelj potpore, protivna kako članku 87. stavku 1. UEZ-a tako i članku 7. Uredbe br. 659/1999 u vezi s člankom 13. te uredbe.

165 Komisija zahtijeva da se taj dio tužbenog razloga odbije.

RADNI PRIJEVOD

– Ocjena Prvostupanjskog suda

166 Prvo, tužiteljev argument, budući da se temelji na navodnoj prisili koja je na njega bila izvršena ugovorom od 18. prosinca 1996. u vezi s otkupom 14 214 dionica razreda B i participativnih obveznica razreda I., treba odbiti zbog razloga navedenih u točkama 129. do 149. ove presude.

167 Drugo, tužiteljev argument, čak i ako ga se ne bi smjelo shvaćati s obzirom na tu prisilnu kupnju, nije moguće prihvatiti.

168 Naime, kao što je utvrđeno u točkama 131. do 149. ove presude, tužitelj je, u skladu s obvezom koju je Adsum preuzeo ugovorom od 30. travnja 1985. kojemu je tužitelj pristupio dodatkom od 18. studenoga 1987. i čiji je tekst bio preuzet u okviru ugovora od 18. prosinca 1996., prihvatio otkupiti dionice razreda B i participativne obveznice razreda I. koje je Valonska regija imala u društvima SA Verlipack Jumet i SA Verlipack Ghlin, za iznos od 113 712 000 BEF.

169 Tako se Valonska regija, koja je dakle, prema mišljenju tužitelja, imala objektivno postojeću i dospjelu tražbinu u visini od 113 712 000 BEF, 20. studenoga 1998. odrekla te tražbine u zamjenu za dionice društva čija je vrijednost na taj dan bila nula, što tužitelj ne osporava. Međutim, tužitelj nije dokazao da je, nakon što se u studenom 1998. odrekao te tražbine, taj iznos prenio u kapital društva Verlipack Holding II odnosno u kapital nekog drugog društva koje je time postalo primateljem, tako da je taj iznos ostao dijelom tužiteljeve imovine.

170 Dakle, Komisija je s pravom utvrdila da je tužitelj imao koristi od prijenosa javnih sredstava u svoju korist.

171 Iz toga proizlazi da drugi dio ovog tužbenog razloga treba odbiti.

Treći dio: nanošenje štete tržišnom natjecanju i utjecaj na trgovinu unutar Zajednice

– Argumenti stranaka

172 Tužitelj primjećuje da u točkama 70. do 72. pobijane odluke Komisija iznosi tek vrlo kratku analizu dvaju uvjeta koji se odnose na štetu tržišnom natjecanju i na utjecaj na trgovinu unutar Zajednice jer samo ustvrđuje da su ti uvjeti ispunjeni jer je grupa Beaulieu jedan od glavnih igrača na tržištu tekstila i izvozi veliki dio svoje proizvodnje.

173 To bi značilo da za subjekte kao što je grupa Beaulieu Komisija ne treba dokazati da su ta dva uvjeta ispunjena. Tužitelj pak smatra, prvo, da je ovdje riječ o njemu kao dioničaru društava Verlipack, a ne kao proizvođaču tekstila, pri čemu činjenica da je bio prisiljen kupiti dionice grupe koja proizvodi ambalažno staklo te ih plasirati u društvo holding koje kontrolira drugi subjekt na tom tržištu ima malo veze s tekstilnim poslovanjem grupe Beaulieu. U tim okolnostima tužitelj tvrdi da je, budući je potpora dana na tržištu koje nije tržište na kojem je narušeno tržišno natjecanje, pobijana odluka pogrešna jer se, kada je riječ o dvama uvjetima iz članka 87. stavka 1. UEZ-a, poziva samo na položaj grupe Beaulieu na tržištu tekstila. Drugo, činjenica da su sredstva iz njegove imovine bila namijenjena ulaganju u društvo Verlipack usporila je, a ne

RADNI PRIJEVOD

poduprla, njegovu aktivnost u tekstilnoj industriji, tim više što je gubitak koji je proizašao iz tog ulaganja bio znatan.

174 Time što je naložila povrat iznosa navedenog u pobijanoj odluci Komisija ne otklanja narušavanje tržišnog natjecanja, nego, upravo suprotno, penalizira grupu Beaulieu iako je i sâmo tijelo javne vlasti priznalo da je tužitelj u zamjenu za dionice platio nerazmjernu cijenu i da je Valonska regija tu protučinidbu ispravila dodatkom od 20. studenoga 1998. Osim toga, tužitelj je dionice društva Verlipack Holding I imao samo privremeno i iz toga nije ostvario nikakvu financijsku ili ekonomsku korist. Čak i pod pretpostavkom da je tužitelj te dionice dobio besplatno, taj dar, smatra tužitelj, nije mogao utjecati na tržišno natjecanje na tržištu tekstila.

175 Komisija zahtijeva da se ovaj dio odbije.

– Ocjena Prvostupanjskog suda

176 Uvodno valja primijetiti da ovim dijelom tužbenog razloga tužitelj pobija, prvo, analizu Komisije u vezi s utvrđenjem da u ovom predmetu postoje uvjeti iz članka 87. stavka 1. UEZ-a koji se odnose na narušavanje tržišnog natjecanja i utjecaj na trgovinu među državama članicama i, drugo, navodno kratko obrazloženje tih dvaju uvjeta u pobijanoj odluci, pri čemu je to obrazloženje također predmet četvrtog tužbenog razloga, pa će se zato razmatrati u tom okviru.

177 Prvo, što se tiče uvjeta u vezi s narušavanjem tržišnog natjecanja, valja podsjetiti da prema ustaljenoj sudskoj praksi potpora kojom se poduzetnika treba osloboditi troškova koje bi obično trebao snositi u okviru svojeg tekućeg poslovanja ili svojih uobičajenih aktivnosti u načelu narušava tržišno natjecanje (vidjeti presude Prvostupanjskog suda od 8. lipnja 1995., Siemens/Komisija, T-459/93, Zb., str. II-1675., točke 48. i 77., i navedenu sudsku praksu, i od 30. travnja 1998., Vlaamse Gewest/Komisija, T-214/95, Zb., str. II-717., t. 43.).

178 Isto tako valja podsjetiti da narušavanje tržišnog natjecanja ili rizik takvog narušavanja postoji kada tijelo javne vlasti poduzetnika koji posluje u vrlo konkurentnom sektoru favorizira na način da mu odobrava prednost (gore u točki 177. navedena presuda Vlaamse Gewest/Komisija, t. 46.).

179 U ovom slučaju, kao što je bilo utvrđeno u okviru ispitivanja prvog i drugog dijela ovog tužbenog razloga, Valonska regija odrekla se tražbine u visini od 113 712 000 BEF koju je imala prema tužitelju koji svoju djelatnost obavlja u sektoru tekstila koji je posve otvoren tržišnom natjecanju.

180 Stoga je u uvodnoj izjavi 71. pobijane odluke Komisija ispravno utvrdila da je sporna potpora narušila ili bi mogla narušiti tržišno natjecanje.

181 Što se tiče uvjeta u vezi s utjecajem na trgovinu među državama članicama, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da potpora države članice utječe na trgovinu unutar Zajednice kada ojača položaj jednog poduzetnika u odnosu na druge poduzetnike koji mu konkuriraju u okviru trgovine unutar Zajednice (presude Suda od 17. rujna 1980., Philip Morris/Komisija, 730/79, Zb., str. 2671., t. 11., i od 17. lipnja 1999., Belgija/Komisija, C-75/97, Zb., str. I-3671., t. 47. ; presude Prvostupanjskog suda Vlaamse

RADNI PRIJEVOD

Gewest/Komisija, točka 177. gore, t. 50.; od 11. srpnja 2002., HAMSA/Komisija, T-152/99, Zb., str. II-3049., t. 220., i Fleuren Compost/Komisija, točka 83. gore, t. 57.).

182 U ovom slučaju Komisija je u uvodnoj izjavi 70. pobijane odluke sastavila tablicu, koju tužitelj nije osporavao, iz koje proizlazi da između Belgije i ostatka svijeta u području tepiha i drugih tekstilnih podnih obloga postoji znatna trgovinska razmjena, pri čemu je 1998. Belgija zabilježila izvoz u vrijednosti od 2 009 560 000,84 EUR i uvoz u vrijednosti od 211 659 000,19 EUR.

183 Osim toga, iz uvodne izjave 71., a osobito iz bilješke 17. pobijane odluke proizlazi da je tužitelj vodeći europski proizvođač tepiha koji izvozi 98 % svoje proizvodnje. Inače, Komisija je navela da je tužiteljeva prodaja 1997. iznosila 4 379 764 000 BEF, 1998. 5 182 220 000 BEF i 1999. 4 821 857 000 BEF.

184 Naposljetku, Sud ne može prihvatiti tužiteljev argument da uvjeti iz članka 87. stavka 1. UEZ-a u ovom slučaju nisu ispunjeni jer se sporna potpora nalazi na tržištu koje nije tržište na kojem je došlo do narušavanja tržišnog natjecanja. Naime, prema pobijanoj odluci, postupak u vezi sa spornom državnom potporom odnosio se na grupu Beaulieu koju, prema uvodnoj izjavi 22. pobijane odluke, kontrolira tužitelj. Dodijeljena potpora u visini od 113 712 000 BEF koja, kao što je utvrđeno u točki 169. ove presude, nije bila prenesena u kapital društva Verlipack Holding II odnosno u kapital nekog drugog društva iz staklarskog sektora, ostala je dijelom imovine grupe Beaulieu. Stoga je ta potpora nužno utjecala na sektor djelatnosti u kojem posluje grupa Beaulieu, odnosno na tekstilni sektor. Tako je potpora koju je primio tužitelj dovela do konkurentske prednosti na tržištu tekstila.

185 Iz toga proizlazi da treći dio tužbenog razloga nije moguće prihvatiti i da prvi tužbeni razlog treba u cijelosti odbiti.

Drugi tužbeni razlog: povreda načela proporcionalnosti i članka 14. Uredbe br. 659/1999

Argumenti stranaka

186 Tužitelj podsjeća da u skladu sa sudskom praksom, akti institucija Zajednice ne smiju prekoračiti granice onoga što je prikladno i nužno za postizanje željenog cilja (presuda Suda od 17. svibnja 1984., Denkavit Nederland, 15/83, Zb., str. 2171.; presuda Prvostupanjskog suda od 22. studenoga 2001., Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie/Komisija, T-9/98, Zb., str. II-3367.) i da je to načelo određeno člankom 14. Uredbe br. 659/1999 prema kojem Komisija ne smije zahtijevati povrat sredstava potpore ako bi to bilo u suprotnosti s općim načelom prava Zajednice.

187 Tužitelj pak tvrdi da je dokazao da prisilnim otkupom predmetnih dionica i participativnih obveznica društava Verlipack nije ostvario nikakvu financijsku ili drugu korist u smislu članka 87. UEZ-a i da je stoga protivno načelu proporcionalnosti nametati mu obvezu povrata postojeće potpore.

188 Osim toga tužitelj smatra da čak i pod pretpostavkom da je državna potpora koja ga je stavila u povoljniji položaj bila odobrena, navodnu korist ne bi bilo moguće odrediti na uobičajeni način. Naime, u većini se slučajeva pretpostavlja da iznos potpore tekućem

RADNI PRIJEVOD

poslovanju koji je primio neki poduzetnik u bitnom odgovara prepreci tržišnom natjecanju u sektoru u kojem on posluje. Međutim, u ovom slučaju, prvo, nema neposrednog prijenosa likvidnih sredstava iz javnoga u privatni sektor i, drugo, korist nije nastala u sektoru u kojem on tradicionalno posluje. Stoga bi bilo pogrešno opseg narušavanja tržišnog natjecanja na tržištu tekstila odrediti samo prema nominalnoj vrijednosti dionica koje je tužitelj stekao u grupi koja proizvodi ambalažno staklo. Prema tužiteljevim tvrdnjama, iz činjeničnog stanja u ovoj stvari proizlazi da nominalna vrijednost dionica ne može odgovarati opsegu navodnog narušavanja tržišnog natjecanja na tržištu tekstila ne samo zato što je ta vrijednost neprimjereno visoka i što ni na koji način ne odgovara njihovoj stvarnoj vrijednosti, nego i zato što, čak i pod pretpostavkom da je prisilnim otkupom dionica ostvario korist, takav otkup nije mogao dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja na tržištu tekstila jer besplatno stjecanje dionica na tržištu stakla ne podrazumijeva automatski poslovnu korist na tom tržištu tekstila.

189 Iz navedenoga proizlazi da je tvrdnja Komisije – prema kojoj je za otklanjanje narušavanja tržišnog natjecanja potreban povrat nominalne vrijednosti dionica koje je tužitelj stekao – protivna gospodarskoj stvarnosti tako da time što nalaže takav povrat Komisija krši načelo proporcionalnosti i članak 14. Uredbe br. 659/1999.

190 Komisija zahtijeva da se ovaj tužbeni razlog odbije.

Ocjena Prvostupanjskog suda

191 Što se tiče tužiteljevog argumenta da je Komisija, time što je naložila povrat potpore iako tužitelj od prisilnog otkupa dionica razreda B i participativnih obveznica razreda I. u skladu s ugovorom od 18. prosinca 1996. nije ostvario nikakvu financijsku korist, prekršila članak 14. stavak 1. Uredbe br. 659/1999 i načelo proporcionalnosti, dovoljno je ustvrditi da argument da je na tužitelja bio izvršen pritisak u vezi s tim otkupom, ako se ta povreda temelji na tom argumentu, treba odbiti zbog razloga navedenih u točkama 129. do 149. ove presude.

192 Tužiteljev argument treba isto tako odbiti čak i ako pretpostavimo da se on ne temelji na takvoj prisili, nego na samoj činjenici da je on otkupio dionice.

193 Valja, naime, ustvrditi da se u ovom slučaju, kao što proizlazi iz pobijane odluke, a osobito uvodnih izjava 91. i 92., državna potpora sastojala u tome da se 20. studenoga 1998. Valonska regija odrekla objektivno postojeće tražbine u visini od 113 712 000 BEF prema grupi Beaulieu u zamjenu za 9 704 dionica društva Verlipack Holding II, koje su na dan prijenosa u prosincu 1998. bile bezvrijedne jer je 11. veljače 1999. imovina tog društva bila procijenjena na 1 BEF.

194 Stoga tužitelj polazi od pogrešne premise kada između ostalog tvrdi da je opseg narušavanja tržišnog natjecanja bio pogrešno određen na temelju nominalne vrijednosti dionica stečenih 1996. jer državnom potporom nije bila okvalificirana ta transakcija nego odricanje Valonske regije 20. studenoga 1998. od objektivno postojeće i dospjele tražbine u visini od 113 712 000 BEF koju je imala prema tužitelju i koju tužitelj nikad nije pobijao pred nacionalnim sudovima.

195 A odricanjem od te tražbine u korist privatnog poduzetnika Kraljevina Belgija je privatnom sektoru dala potporu državnog sektora u visini od 113 712 000 BEF.

RADNI PRIJEVOD

196 Stoga je opseg narušavanja trebao biti ocijenjen s obzirom na činjenicu da je Valonska regija imala prema tužitelju objektivno postojeću i dospjelu tražbinu u visini od 113 712 000 BEF koju je odlučila ne naplatiti.

197 Stoga je u pogledu odricanja od tražbine u tom iznosu Komisija u uvodnoj izjavi 111. pobijane odluke naložila povrat potpore „[k]ako bi se ponovno uspostavili gospodarski uvjeti s kojima bi se trgovačko društvo bilo trebalo nositi da mu nije bila dodijeljena nespojiva potpora".

198 Što se tiče tužiteljevog argumenta da dodijeljena potpora nije dovela do narušavanja tržišnog natjecanja na tržištu tekstila jer besplatno stjecanje dionica na tržištu stakla nije automatski podrazumijevalo pribavljanje poslovne prednosti na tom tržištu tekstila, dovoljno je primijetiti da je, kao što je već bilo utvrđeno u točki 184. ove presude, potpora koju je dobio tužitelj ostala dijelom imovine grupe Beaulieu te je tako rezultirala financijskom korišću na tržištu tekstila tako da, budući da je po svojoj naravi takva da poboljšava položaj poduzetnika koji ju je primio u odnosu na druge poduzetnike te mu omogućava povećanje izvoza, nužno može narušiti tržišno natjecanje na zajedničkom tržištu i utjecati na trgovinu među državama članicama.

199 Stoga Komisiji nije moguće prigovoriti da je prekršila načelo proporcionalnosti i članak 14. Uredbe br. 659/1999 jer je naložila povrat vrijednosti potpore koja se sastojala od odricanja od tražbine u visini od 113 712 000 BEF.

200 U tim okolnostima drugi tužbeni razlog treba biti odbijen.

Treći tužbeni razlog: povreda načela jednakog postupanja

201 Tužitelj, koji ovaj tužbeni razlog dijeli na tri dijela, prigovara Komisiji da je prekršila načelo jednakog postupanja kako ga je Sud formulirao u presudi od 19. listopada 1977., Ruckdeschel i dr. (117/76 i 16/77, Zb., str. 1753.) i to, prvo, primjenom dviju različitih metoda određivanja vrijednosti dionica i participativnih obveznica društava Verlipack i, drugo, provedbom te procjene u dvama različitim trenucima i, treće, nedosljednim korištenjem argumenta koji se odnosi na konačnog primatelja državne potpore.

Prvi dio: pobijanom odlukom krši se načelo jednakog postupanja primjenom dvaju različitih metoda određivanja vrijednosti dionica i participativnih obveznica

– Argumenti stranaka

202 Tužitelj prigovara Komisiji da je primijenila dvije različite metode određivanja vrijednosti dionica i participativnih obveznica društava Verlipack, jednu koja se temelji na njihovoj emisijskoj cijeni (nominalna vrijednost, koja iznosi 113 712 000 BEF, odnosno cijena po kojoj ih je tužitelj morao kupiti) i drugu koja se temelji na stvarnoj vrijednosti dionica u trenutku njihova prijenosa na Valonsku regiju, koja je prema uvodnoj izjavi 80. zapravo iznosila nula.

203 Međutim, u okviru te dvije transakcije Valonska regija i tužitelj bili su u zapravo jednakim položajima: oboje su prenijeli portfelj vrijednosnih papira društava Verlipack u vrijeme kada su ta društva bila u financijskim poteškoćama, bilo to u prosincu 1996., kada je Valonska regija prenijela predmetne dionice i participativne obveznice na

RADNI PRIJEVOD

tužitelja ili u studenom 1998., kada je tužitelj dionice prenio na Valonsku regiju. Naime, u prosincu 1996. društva Verlipack Jumet i Verlipack Ghlin imala su vrlo velike gubitke.

204 Zbog toga se tužitelj pita je li Komisija imala razloge za primjenu dviju različitih metoda za procjenjivanje vrijednosti portfelja vrijednosnih papira u bitno jednakim društvima, doduše u različitim trenucima, ali u vrlo sličnim financijskim položajima.

205 Tužitelj primjećuje da je jedino opravdanje koje je dala Komisija Kraljevska odluka iz 1985. Međutim, s obzirom na sudsku praksu navedenu u točki 126. ove presude, tužitelj tvrdi da je ovaj pristup odviše formalan, krut i ograničavajući i previđa činjenični i gospodarski okvir ove stvari. Naime, s jedne strane, Valonska je regija više puta ponovila da je cijena koju je tužitelj platio 1996. bila previsoka i, s druge strane, 1997. Valonska je regija što se tiče Heya u obzir uzela stvarnu vrijednost dionica.

206 Komisija zahtijeva da se ovaj dio tužbenog razloga odbije.

– Ocjena Prvostupanjskog suda

207 Valja imati na umu da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, diskriminacija znači drukčije postupanje prema sličnim činjeničnim stanjima tako da se određeni subjekti stavljaju u nepovoljniji položaj od drugih, pri čemu takvo različito postupanje nije opravdano postojanjem bitnih objektivnih razlika (presude Suda od 13. srpnja 1962., Klöckner-Werke i Hoesch/Haute Autorité, 17/61 i 20/61, Zb., str. 615., 652.; od 15. siječnja 1985., Finsider/Komisija, 250/83, Zb., str. 131., t. 8., i od 26. rujna 2002., Španjolska/Komisija, C-351/98, Zb., str. I-8031., t. 57.; presuda Prvostupanjskog suda od 7. srpnja 1999., Wirtschaftsvereinigung Stahl/Komisija, T-106/96, Zb., str. II-2155., t. 103.).

208 S tim u vezi valja primijetiti da je u skladu s ugovorom od 30. travnja 1985., kojem je pristupio dodatkom od 18. studenoga 1987., tužitelj pristao preuzeti prava i obveze koje proizlaze iz tog ugovora, čijim su člankom 10. potanko određeni uvjeti pod kojima je moguće otkupiti dionice razreda B i participativne obveznice razreda I., osobito cijena. Osim toga, u tom se ugovoru izrijekom upućuje na Kraljevsku odluku iz 1985. u kojoj se između ostaloga određuju cjenovni uvjeti za njihov otkup.

209 Kao što proizlazi iz uvodnih izjava 77. i 78. pobijane odluke, cijena određena ugovorom od 18. prosinca 1996. je u skladu s Kraljevskom odlukom iz 1985. iznosila 80 % vrijednosti povlaštenih dionica bez prava glasa koja je bila određena ugovorom od 30. travnja 1985. Zbog te transakcije tužitelj je imao objektivno postojeći i dospjeli dug u visini od 113 712 000 BEF prema Valonskoj regiji.

210 S druge strane, budući da vrijednost dionica koje je dodatkom od 20. studenoga 1998. Valonska regija prihvatila kao sredstvo otplate tražbine u visini od 113 712 000 BEF (kao što proizlazi iz uvodnih izjava 73. do 76. i 80. pobijane odluke) nije bila utemeljena na Kraljevskoj odluci iz 1985., tu je vrijednost bilo potrebno odrediti s obzirom na činjenično stanje kakvo je postojalo na dan sklapanja tog dodatka. A u trenutku sklapanja dodatka od 20. studenoga 1998. društvo Verlipack Holding II, čije su dionice bile prenesene na Valonsku regiju, nije bilo sposobno ispunjavati svoje obveze, a ta je nesposobnost prema presudi Tribunal de commerce de Mons od 31. svibnja 1999. datirala od lipnja 1998., dok je vrijednost njegove imovine bila procijenjena na 1 BEF.

RADNI PRIJEVOD

Zato su te dionice, čija je nominalna vrijednost bila 100 milijuna BEF, u trenutku sklapanja dodatka od 20. studenoga 1998. bile bezvrijedne, što, uostalom, tužitelj ne osporava. Stoga je Komisija imala pravo procijeniti taj dodatak uzimajući u obzir stvarnu vrijednost predmetnih dionica.

211 Proizlazi da Komisija nije prekršila načelo jednakog postupanja jer činjenična stanja nisu bila istovjetna.

212 To utvrđenje nije moguće osporiti tužiteljevim argumentom utemeljenim na usporedbi njegovog položaja s onim Heya u okviru opcijskog ugovora od 9. travnja 1997. sklopljenog između Verlipack Holdinga I i Valonske regije kojim je bilo dogovoreno da „cijena svake dionice [odgovara] vrijednosti koja se izračunava tako da se neto imovina [...] društva SA Verlipack Holding II [...] podijeli brojem dionica koje je izdalo to društvo".

213 Naime, iz tog ugovora ne proizlazi da su dionice društva Verlipack Holding II koje je imala Valonska regija bile povlaštene dionice bez prava glasa u smislu Kraljevske odluke iz 1985.

214 U svakom slučaju, čak i pod pretpostavkom da su dionice koje su bile predmetom opcijskog ugovora bile usporedive s onima koje su bile predmetom prijenosa u okviru ugovora od 18. prosinca 1996., valja ustvrditi, kao što je to Komisija s pravom istaknula, da je Valonska regija, a ne Komisija, bila ta koja je postupila diskriminirajuće prema tužitelju.

215 Stoga prvi dio trećeg tužbenog razloga treba odbiti.

Drugi dio: pobijanom se odlukom prekršilo načelo jednakog postupanja jer se vrijednost dionica i participativnih obveznica procjenjivala u različitim trenucima

– Argumenti stranaka

216 Prema tužitelju, iz pobijane odluke proizlazi da su dionice, koje su umjesto isplate u prosincu 1998. bile prenesene, vrijedile 0 BEF jer je 11. veljače 1999. vrijednost imovine društva Verlipack Holding II bila smanjena na 1 BEF. Komisija je stoga vrijednost dionica koje su umjesto isplate bile prenesene na Valonsku regiju odredila s obzirom na trenutak donošenja pobijane odluke te je u obzir uzela kasniji razvoj predmetnog društva grupe Verlipack do otvaranja stečaja. S druge strane, što se tiče vrijednosti dionica kupljenih 1996., Komisija je u razmatranje uzela samo njihovu nominalnu vrijednost prilikom njihova otkupa. Stoga u uvodnoj izjavi 107. pobijane odluke Komisija nije uzela u obzir ni gospodarski i financijski razvoj predmetnih društava ni Odluku 2001/856, iz koje proizlazi da se financijski položaj društva Verlipack prije ulaska Heya u grupu činio posve neodrživim. Osim toga Komisija ne uzima u obzir dodatak od 20. studenoga 1998., u skladu s kojim je u skladu s građanskim pravom nakon prijenosa dionica društva Verlipack Holding II umjesto isplate tražbina Valonske regija već bila utrnula. Stoga razlikovanje koje je Komisija uspostavila između tih dvaju položaja, koje se očituje u činjenici da je u prvom slučaju uzela u obzir gospodarski i financijski razvoj grupe Verlipak, a u drugom nije, nije objektivno opravdano te se svodi na povredu načela jednakog postupanja.

RADNI PRIJEVOD

217 Komisija zahtijeva da se taj dio odbije.

– Ocjena Prvostupanjskog suda

218 U ovom drugom dijelu tužbenog razloga tužitelj u bitnom ponavlja argumente koje je već iznio u prvom dijelu tužbenog razloga i koji se odnose na vrijednost predmetnih dionica i participativnih obveznica, zbog čega se Prvostupanjski sud poziva na točke 207. do 211. ove presude.

219 U svakom slučaju, kako bi se odredio iznos potpore koja je tužitelju bila dodijeljena dodatkom od 20. studenoga 1998., Komisija je s pravom uzela u obzir činjenično stanje u vrijeme kada je Valonska regija za plaćanje objektivno postojeće i dospjele tražbine u visini od 113 712 000 BEF prihvatila predaju 9 704 dionica društva Verlipack Holding II koje su na taj dan, odnosno 20. studenoga 1998., bile bezvrijedne.

220 Stoga drugi dio trećeg tužbenog razloga treba odbiti.

Treći dio: pobijanom se odlukom prekršilo načelo jednakog postupanja jer se argument u vezi s konačnim primateljem državne potpore koristi nedosljedno

221 Tužitelj napominje da, kao što proizlazi iz uvodnih izjava 109. i 110. Odluke 2001/856, Heye se nije smatrao konačnim primateljem potpore. Tužitelj isto tako tvrdi da se ni on sâm ne može smatrati konačnim primateljem potpore jer je gotovo smjesta (24. siječnja 1997.) prenio portfelj vrijednosnih papira stečenih 18. prosinca 1996. na Verlipack Holding I koji je od 11. travnja 1997. bio pod kontrolom Heya. Dakle, tužitelj nije bio stvarni korisnik navodne državne potpore, pa je, dakle, njegov položaj bio jednak položaju Heya u Odluci 2001/856. Time što je prema tim dvama društvima postupala različito, a da za to nije dala objektivno opravdanje, Komisija je prekršila načelo jednakog postupanja.

222 Komisija zahtijeva da se taj dio tužbenog razloga odbije.

– Ocjena Prvostupanjskog suda

223 U trećem dijelu tužbenog razloga tužitelj ponovo osporava činjenicu da je bio primatelj potpore i tvrdi, pozivajući se pritom na uvodne izjave 109. i 110. Odluke 2001/856, da je kao i Heye, dionice i participativne obveznice koje su mu bile dane na raspolaganje 18. prosinca 1996. mogao koristiti samo za to da ih odmah putem Verlipack Holdinga I prenese na pogone društva Verlipack, pa tako od navodne potpore nije ostvario korist.

224 Prvo, valja podsjetiti da je, kao što proizlazi iz pobijane odluke, Komisija državnom potporom smatrala samo odricanje od tražbine koje je bilo predviđeno dodatkom od 20. studenoga 1998. i da, posljedično, pitanje treba li transakciju koja je predmet ugovora od 18. prosinca 1996. kvalificirati državnom potporom nije relevantno.

225 Drugo, valja primijetiti da je u uvodnoj izjavi 108. Odluke 2001/856 Komisija ustvrdila da „odredbe o predmetu obiju ugovora (kredit uz zadužnicu i zajam) *expressis verbis* kazuju da se Heye obvezao (i) dokapitalizirati proizvodne pogone u Ghlinu i Jumetu i (ii) financirati ulaganja u tri pogona društva Verlipack, uključujući pogon u Molu

RADNI PRIJEVOD

(Flandrija)". Iz toga proizlazi da je Heye pomoću sredstava koja je primio trebao dokapitalizirati društvo Verlipack.

226 Za razliku od toga, u dodatku od 20. studenoga 1998. ne postoji takva odredba, a tužitelj uostalom nije ni ustvrdio da je takva odredba o prijenosu sredstava koja su mu bila stavljena na raspolaganje bila predviđena, pa tako njegov položaj nije moguće usporediti s onim Heya. Osim toga, tužitelj nije ustvrdio da je, nakon odricanja od tražbine koju je imala Valonska regija, pristupio dokapitalizaciji društva Verlipack u visini tako otpisane tražbine.

227 Iz prethodnoga proizlazi da treći dio tužbenog razloga nije moguće prihvatiti, zbog čega treći tužbeni razlog treba odbiti u cijelosti.

Četvrti dio: povreda obveze obrazlaganja

Argumenti stranaka

228 Tužitelj smatra da je pobijana odluka manjkavo obrazložena u najmanje četiri pogleda.

229 Prvo, tužitelj tvrdi da pobijana odluka nije dovoljno obrazložena što se tiče razloga zbog kojih se Komisija poziva isključivo na nominalnu vrijednost portfelja vrijednosnih papira koji je tužitelj otkupio i pritom ne uzima u obzir složeni činjenični kontekst ovog predmeta.

230 Drugo, u pobijanoj odluci ne objašnjava se zašto se Komisija, kad je riječ o vrijednosti dionica koje su bile dane umjesto isplate (čija je vrijednost procijenjena na 1 BEF), oslanja, s jedne strane, na dan njezina donošenja i, s druge strane, na 18. prosinca 1996. kada je tužitelj bio prisiljen otkupiti dionice, odnosno na njihovu nominalnu vrijednost. U pobijanoj odluci ta razlika nije dovoljno obrazložena.

231 Treće, u pobijanoj se odluci ne opravdava različito postupanje prema tužitelju i Heyu u cijelom spisu Verlipack. Isto kao što se Heya u Odluci 2001/856 nije smatralo konačnim primateljem potpore, tako se ni tužitelja u pobijanoj odluci nije smjelo smatrati konačnim primateljem i poduzetnikom koji je ostvario stvarnu korist od portfelja vrijednosnih papira koje, doduše, jest stekao, ali pod prisilom. Tužitelj je mogao ostvariti financijsku korist, pod pretpostavkom da je takva korist postojala, samo kada je imao vrijednosne papire, odnosno u razdoblju između 18. prosinca 1996. i 11. travnja 1997.

232 Komisija zahtijeva da se ovaj tužbeni razlog odbije.

Ocjena Prvostupanjskog suda

234 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, obveza obrazlaganja iz članka 253 UEZ-a bitan je postupovni zahtjev koji treba razlučiti od pitanja osnovanosti obrazloženja, koje se tiče sadržajne zakonitosti spornoga akta. Prema tome, obrazloženje propisano člankom 253. UEZ-a mora biti prilagođeno naravi akta o kojem je riječ te jasno i nedvosmisleno odražavati rasuđivanje institucije koja je donijela akt tako da se zainteresirane osobe mogu upoznati s razlozima akta, a nadležni sud izvršiti svoj nadzor (presuda Suda od 13. ožujka 1985., Nizozemska i Leeuwarder Papierwarenfabriek/Komisija, 296/82 i

RADNI PRIJEVOD

318/82, Zb., str. 809., t. 19.; gore u točki 83. navedena presuda Suda Komisija/Sytraval i Brink's France, točke 63. i 67., i presuda Suda od 19. rujna 2002., Španjolska/Komisija, C-114/00, Zb., str. I-7657., t. 62.; gore u točki 83. navedena presuda Fleuren Compost/Komisija, t. 119.).

235 Osim toga, taj zahtjev treba ocjenjivati s obzirom na okolnosti svakog pojedinog predmeta, osobito s obzirom na sadržaj akta, narav razloga na koje se poziva i interes koji adresati ili drugi subjekti na koje se akt izravno i osobno odnosi mogu imati u pogledu dobivanja objašnjenja. Ne zahtijeva se da se u obrazloženju podrobno navedu svi relevantni činjenični i pravni elementi jer se pitanje je li obrazloženje pojedinačnog akta u skladu sa zahtjevima iz članka 253. UEZ-a treba ocjenjivati ne samo s obzirom na tekst obrazloženja, nego i s obzirom na njegov kontekst i sva pravna pravila kojima se uređuje predmetna stvar (vidjeti gore u točki 234. navedenu presudu Suda Španjolska/Komisija, t. 63., i presudu Suda od 28. siječnja 2003., Njemačka/Komisija, C-334/99, Zb., str. I-1139., t. 58., i navedenu sudsku praksu).

236 Primjena tog načela na odluku kojom se utvrđuje da neka mjera predstavlja državnu potporu zahtijeva navođenje razloga zbog kojih Komisija smatra da predmetna mjera potpore ulazi u područje primjene članka 87. stavka 1. UEZ-a (presuda Prvostupanjskog suda od 30. travnja 1998., Cityflyer Express/Komisija, T-16/96, Zb., str. II-757., t. 66.).

237 S obzirom na tu sudsku praksu, nije očito da u ovom slučaju Komisija nije dostatno obrazložila pobijanu odluku s obzirom na četiri prigovora koja je istaknuo tužitelj.

238 Prvo, u vezi s činjenicom da se Komisija oslanja na nominalnu vrijednost dionica razreda B i participativnih obveznica razreda I. koje je tužitelj otkupio 1996., dostatno je ustvrditi da je, kao što proizlazi iz točaka 150. do 156. ove presude u vezi s vrijednošću predmetnih dionica i participativnih obveznica, Komisija u uvodnim izjavama 77. i 78. pobijane odluke navela razloge zbog kojih se oslanja na takvu vrijednost. U tim dvama uvodnim izjavama piše:

„Belgija tvrdi da cijena od 113 712 000 BEF koja je bila određena u prosincu 1996. za dionice bez prava glasa i participativne obveznice koje je Sowagep prenio na grupu Beaulieu nije odgovarala njihovoj vrijednosti. U ovom je slučaju, prema onomu što tvrdi Belgija, to bila ‚cijena koja je bila nametnuta Kraljevskom odlukom od 7. svibnja 1985.' U skladu s člankom 3. te kraljevske odluke, otkupna cijena povlaštenih dionica bez prava glasa ‚ne može biti niža od 80 % emisijske cijene'. Cijena od 113 712 000 BEF za dionice bez prava glasa i participativne obveznice koje je otkupila grupa Beaulieu u prosincu 1996. iznosila je, prema onome što tvrdi Belgija, 80 % njihove emisijske cijene.

Obveza određivanja cijene u visini od 80 % emisijske cijene zakonska je pak obveza koja je bez iznimke nametnuta svima koji žele kupiti takve povlaštene dionice." [neslužbeni prijevod]

239 Tužiteljev argument, budući da se odnosi na činjenicu da Komisija nije dostatno obrazložila pobijanu odluku jer nije navela razloge zbog kojih se, ne uzimajući u obzir složeniju činjeničnu pozadinu ovog predmeta, odnosno pritisak koji je navodno bio izvršen na tužitelja, oslanja isključivo na nominalnu vrijednost portfelja vrijednosnih

RADNI PRIJEVOD

papira koje je tužitelj otkupio 1996., treba odbiti zbog razloga koji su navedeni u točkama 129. do 149. ove presude.

240 Iz toga proizlazi da tužitelj ne može prigovoriti da glede tog pitanja Komisija nije obrazložila pobijanu odluku.

241 Drugo, glede činjenice da u pobijanoj odluci nisu navedeni razlozi zbog kojih se Komisija u vezi s vrijednošću dionica koje su umjesto isplate 1998. bile prenesene na Valonsku regiju oslanja na dan kada je pobijana odluka bila donesena i na dan kada je tužitelj pod prisilom otkupio predmetne dionice i participativne obveznice, to jest 18. prosinca 1996., valja ustvrditi da je, kao što proizlazi iz analize koja je bila provedena u točkama 207. do 211. i 218. do 220. ove presude, Komisija u uvodnim izjavama 77. do 79. pobijane odluke dostatno obrazložila zašto je u prosincu 1996. tražbina Valonske regije prema tužitelju iznosila 113 712 000 BEF. Isto vrijedi za vrijednost dionica društva Verlipack Holding II jer je Komisija u uvodnim izjavama 73. do 76. i 80. pobijane odluke obrazložila zašto su u studenom 1998. te dionice bile bezvrijedne.

242 Osim toga, ako tim argumentom tužitelj dovodi u pitanje osnovanost obrazloženja pobijane odluke tako da se poziva na prisilu koja je navodno bila izvršena na njega, treba ga odbiti zbog razloga koji su bili navedeni u točkama 129. do 149. ove presude.

243 Treće, glede navodne neobrazloženosti pobijane odluke u vezi s različitim postupanjem prema tužitelju i Heyu zbog činjenice da se tužitelja, a ne Heya, smatralo konačnim primateljem potpore, valja primijetiti da je Komisija navela, osobito u uvodnim izjavama 73., 80. i 91., zašto je tužitelja trebalo smatrati poduzetnikom koji je primio predmetnu potporu.

244 Uostalom, situacija u vezi s državnom potporom koja je bila predmetom Odluke 2001/856 bila je drukčija. Naime, kao što proizlazi iz točaka 225. i 226. ove presude, Komisija je u uvodnoj izjavi 108. te odluke utvrdila da je potpora bila namijenjena dokapitalizaciji proizvodnih pogona u Ghlinu i Jumetu, tako da Heye nije bio konačni primatelj potpore.

245 Stoga tužitelj ne može prigovoriti da Komisija nije obrazložila navodnu razliku u postupanju prema tužitelju i Heyu.

246 Naposljetku, što se tiče prigovora da Komisija nije objasnila zašto je potpora, ako pretpostavimo da je bila dodijeljena tužitelju, narušila tržišno natjecanje i utjecala na trgovinu među državama članicama, treba ustvrditi da je, kao što proizlazi iz točaka 176. do 184. ove presude, Komisija dostatno jasno izložila, osobito u uvodnim izjavama 70. do 72. pobijane odluke, činjenice i pravna razmatranja koja su od presudne važnosti u strukturi odluke, čime je tužiteljima i sudu Zajednice omogućila da saznaju razloge zbog kojih je Komisija smatrala da je sporna transakcija dovela do narušavanja tržišnog natjecanja i utjecala na trgovinu unutar Unije (presuda Prvostupanjskog suda od 6. ožujka 2003., Westdeutsche Landesbank Girozentrale i Land Nordrhein-Westfalen/Komisija, T-228/99 i T-233/99, Zb., str. II-435., točke 292. do 294.).

247 Iz toga proizlazi da četvrti tužbeni razlog treba odbiti.

Zahtjev tužitelja za dostavu dokumenata

RADNI PRIJEVOD

248 Tužitelj zahtijeva da Komisija, ako ostaje pri svojem stajalištu o vrijednosti dionica 1996. godine, dostavi evaluacijsko izvješće kojim će poduprijeti to stajalište.

249 Kao što je razvidno iz prethodnih razmatranja, Prvostupanjski sud je o tužbi mogao odlučiti na temelju tužbenih zahtjeva, tužbenih razloga i argumenata koji su bili izneseni u postupku te na temelju dokumenata koje su dostavile stranke (vidjeti u tom smislu presude Prvostupanjskog suda od 19. rujna 2001., E/Komisija, T-152/00, Zb. SS, str. I-A-179. i II-813., t. 86., i od 6. srpnja 2004., Huygens/Komisija, T-281/01, Zb. SS, str. I-A-203. i II-903., t. 145.).

250 Stoga valja odbiti tužiteljev zahtjev da se Komisiji naloži da osim dokumenata koje je već dostavila na zahtjev Prvostupanjskog suda, dostavi i druge dokumente (vidjeti u tom smislu gore u točki 249. navedene presude E/Komisija, t. 87. i Huygens/Komisija, t. 146.).

Troškovi

251 Sukladno članku 87. stavku 2. Poslovnika Prvostupanjskog suda, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da tužitelj nije uspio u postupku, valja mu naložiti da, osim vlastitih troškova, sukladno zahtjevu Komisije snosi i troškove Komisije.

Slijedom navedenog,

PRVOSTUPANJSKI SUD (peto prošireno vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. Tužba se odbija.

2. Tužitelju se nalaže snošenje troškova.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 23. studenoga 2006.

[Potpisi]

---

* Jezik postupka: nizozemski

RADNI PRIJEVOD